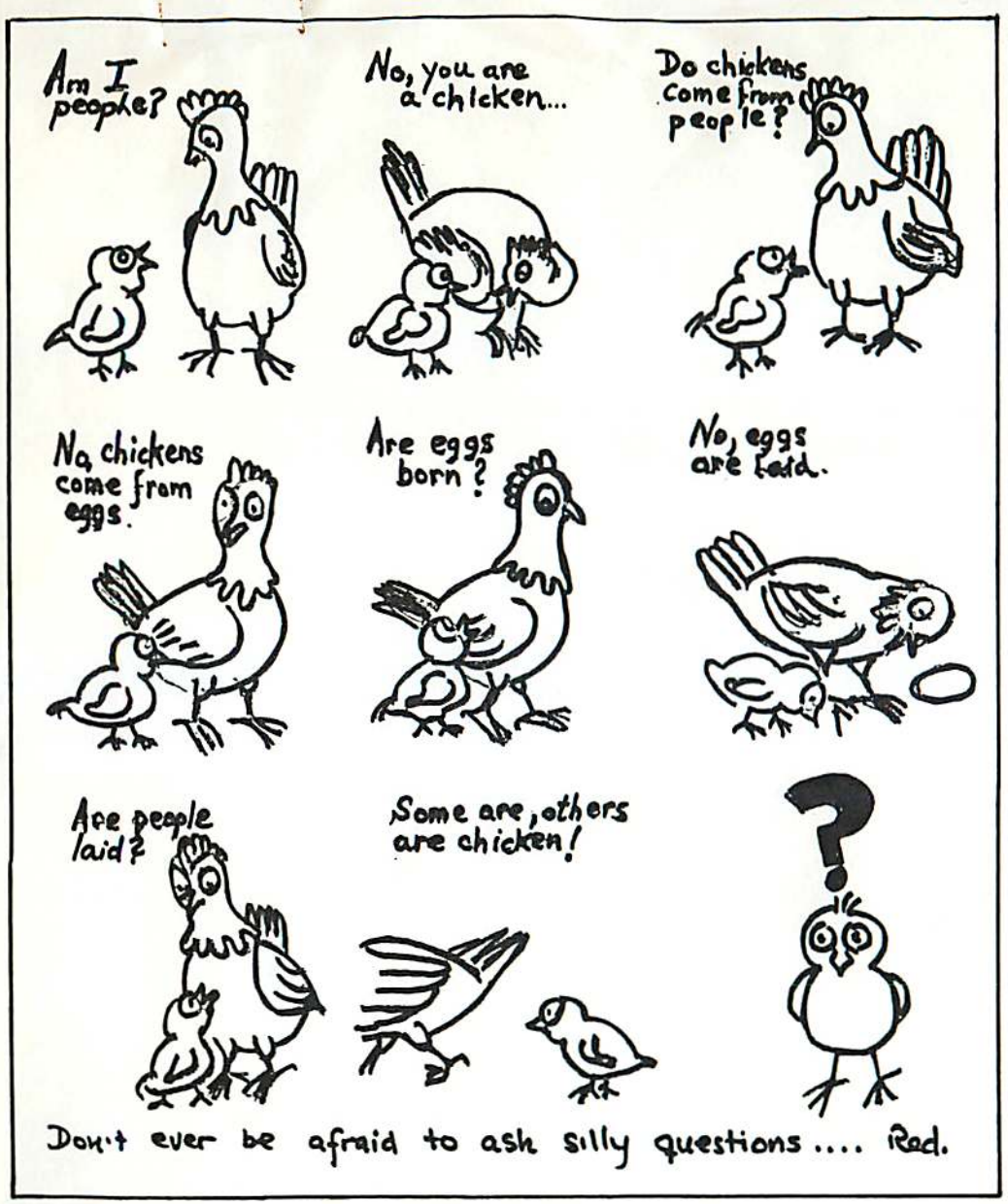

FLYTTEMELDING

HAR DU FLYTTET, ELLER SKAL DU FLYTTE, SÅ HUSK FOR ALL DEL Å GI BESKJED TIL FRITT-FALLS REDAKSJON. DETTE KAN ENKLEST GJØRES VED Å GÅ INN PÅ NÆRMESTE POSTKONTOR OG BE OM FLYTTEMELDINGSKORT. SLIKE FERDIGFRANKERTE KORT FÅR DU GRATIS AV POSTVERKET. DU BEHØVER BARE Å FYLLE DET UT SÅ ER DU SIKRET NESTE FRITT-FALL!

RED.

FALLSKJERMSEKSJONEN
NORGES LUFTSPORTSFORBUND

NR. 1 1981 9. ÅRGANG

FRITT·FALL

NYTT FRA KK

Norgesmesterskapet 1981 har ennå ikke funnet en arrangør. Det store problemeet i år ser ut til å være hoppfelt. Østlandspoolen er villig til å arrangere NM dersom et høvelig hoppfelt kan finnes. Geitryggen er ute av bildet for 1981 som sted for NM.

KK har bestilt 4 eldisker med 5 cm disc. Disse må lages da de ennå ikke finnes på markede Forhåpentligvis vil dette ikke ta for lang tid, slik at vi får de i god tid før NM.

KK har opprettet en stilling som teknisk ansvarshavende. Tor Erik Stranna har hatt denne jobben i kort tid. Pga andre tillitsverv har Tor Erik sett seg nødsaget til å si fra seg denne jobben. Forslag om ny stilles til Helge Sandnes, telf. 02-178877 mellom 07-1500.

På siste styremøte ble F/NLFs offisielle skjorte bestemt. Den er hvit med farget kant rundt ermer og hals med landslagsmerket på ventre side av brystet. Skjorten kan bestilles gjennom PARASUPPORT ved ANDERS AARAM, Uelandsgt 61 F, Oslo 4, når skjorten er ferdigprodusert. Prisen er enda ikke fastsatt.

NM i Nordisk Paraski ble helgen 21-22 feb arrangert på Trandum av Hærens Jgerskole. Det var 19 deltagere, stevneleder var kaptein Lund, HJS og overdommer Herleif Svendsen.

Videosystemet er under utbygging, og kanskje blir NM 81 det første som dømmes med video. NTHFSK har søkt om å få låne videoen i påsken .
Husk at F/NLF har to avspillere og at disse kan lånes av klubbene sammen med videotape fra forskjellige konkurranser. Kontakt Helge.

Endring av klasseinndelingen for NM. KK ønsker forandring av klasseinndelingen i NM. I den forbindelse ønsker KK synspunkter fra klubbene. Dagens regler har medført at folk bevisst ikke tar ut sertifikater for å kunne stille opp i en lavere klasse. Videre iht 705.3 har det medført et merarbeid for KK og arrangør å kunne plassere folk i riktig kl. under NM. KK kan tenke seg en inndeling hvor antall hopp er utslagsgivende for hvilken klasse man skal stille opp i.
KK ønsker synspunkter om RW-4 lag fortsatt skal kunne være sammensatt av hoppere fra to eller flere klubber eller om de skal være fra samme klubb.
KK ønsker uttalelser om disse sakene snarest.

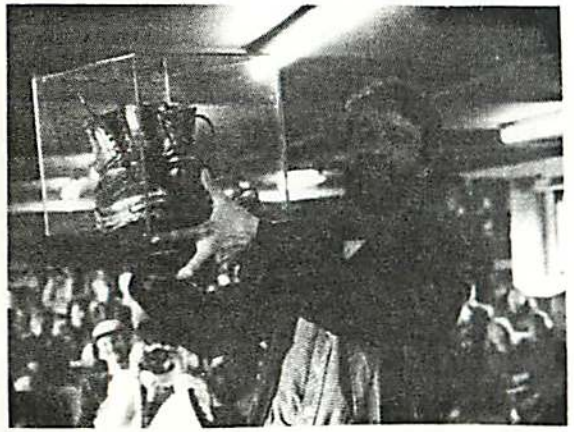

NORDKALOTT-TREFFEN går av stabelen 12-14 juni for 10. gang. Det blir da avgjort hvem som skal få de berømte gullskoene som Einar Lundlie stolt viser frem. Med tre napp har faktisk BOFSK en god sjanse å vinne disse til odel og eie. Umeå FSK ble av F/NLF hedret som arrangør av dette fine stevnet

FRITT-FALL

FALLSKJERMKLUBBER I NORGE

ALTA FSK, pb 2266, 9510 Elvebakken
ANDØYA FSK, Albatrossveien 1, 8480 Andenes
ASKER & BÆRUM FSK, Østhellinga 35, 1370 Asker
BERGEN FSK, 5069 Bergen Lufthavn
BODØ FSK, pb 471, 8001 Bodø
DRAMMEN FSK, pb 2106, Strømsø, 3001 Drammen
GRENLAND FSK, pb 60, 3265 Helgeroa
HA-G-L FSK, pb 1093, 2301 Hamar
HARSTAD FSK, pb 890, 9401 Harstad
IKAROS FSK, pb 14, 1405 Langhus
INDRE SAKTEN FSS, pb 68, 8255 Røkland
KIRKENES FSK, pb 248, 9901 Kirkenes
KJEVIK FSK, pb 47, 4620 Vågsbygd
RW-CLUB NIMBUS, pb 3, 1580 Rygge
NTH FSK, Stud post 243, 7034 Trondheim-NTH
OSLO FSK, pb 3836 Ullev.Hageby, Oslo 8
PEGASUS FSK, pb 503, 2201 Kongsvinger
STAVANGER FSK, pb 712, 4001 Stavanger
TROMS FSK, pb 200, 9201 Bardufoss
VESTERÅLEN FSK,v/A.Olsen, 8470 Bø i Vesterål.
VOSS FSK, pb 102, 5701 Voss
ØRLAND FSK, pb 184, 7130 Brekstad
HUGIN FSK,v/Hanken,Dramsv.201,9000 Tromsø

FALLSKJERM SEKSJONEN:

FORMANN: TOROLF PAULSHUS
Hoslegt.38, 1340 Bekkestua
Telf.jobb: 02-12 97 24
Telf.priv: 02-12 22 40

VISEFM: HELGE SANDNES
FO/LST, Huseby, Oslo 1
Telf.jobb 02-17 88 77

SEKRETR: LASSE AASHEIM
Hovinvn. 5A, Oslo 5
Telf.jobb: 02-38 00 80
Telf.priv: 02-68 20 21

STYREML: KJELL OLSEN
Fjellvn. 23, 1830 Ytre Enebakk
Telf.jobb: 032-57041
Telf.priv: 02-92 47 76

TORBJØRN HAUGEN
H.Hansensv.11, 8480 Andenes
Telf.jobb: 088-41011

VARAMAN: EILIF NESS
Monradsgt. 1D, Oslo 5
Telf.jobb: 02-68 67 16
Telf.priv: 02-19 48 82

ARVID MØLLER
Koboltvn. 16, 4600 Kristiansa.
Telf.priv: 042-30131
Telf.jobb: 042-24406

Saksbehandlingsadresser:

Henvendelser til Seksjonsleder NAK: Berit Andersen, pb 9514,Egertorget, Oslo 1 (02-415224)
Henvendelser til Fagkomiteen (uhellsrapporter, ulykker, dispensasjonssaker): Kjell Holmby, VSHVK, 3509 Helgelandsmoen.
Henvendelser til Anleggsutvalget: Ståle Bjelland, Bjerkeveien 16, 1451 Oppegård Telf.priv: 02-80 31 63.
Henvendelser vedrørende materiellspørsmål, typegodkjenning, etc, skjer til Materiellsjef Eilif Ness. (Adresse: se varamann i F/NLF's styre.
Formann i Konkurransekomiteen er Claus Heen.

F/NLF's konsulent

JENS HENRIK JOHNSEN
10 B 750, Kringsjå
Oslo 8

Telf jobb: 02-134290
Telf priv: 02-230586
Linje 8808

PARA-SUPPORT

KJELL GRANBAKKEN, pb 15, 2115 Årnes
Telf priv: 02-900664

ANDERS AARAM, Uelandsgt. 61F,Oslo 4

STAVANGER FALLSKJERMKLUBBS VINTERCUP 1981

Under meget krevende forhold ble årets første pres.konkurranse (alpin paraski) avviklet på Sindnes i Sirdal lørdag 14.mars. Storslalomkonkurransen vil gå av stabelen senere. Totalt var det 12 hoppere med fra klubben og det ble hoppet 4 omganger. Tatt i betraktning at snødekt terreng, ustabile vindforhold samt turbulens gjorde det vanskelig, så var det en imponerende prestasjon av Oddbjørn Thorsen å vinne med 1,63m. Det var forøvrig "dead race" mellom Oddbjørn og Roar Frøiland helt til siste omgang. Da slo Roar til med 9,40 m!! På tredjeplass vår lovende komet Odd H. Kaada.....Åsny

RESULTATER:

1. Oddbjørn Thorsen	1,63
2. Roar Frøiland	10,95
3. Odd Helge Kaada	13,76
4. Magnus Heskje	14,01
5. Alf Årstad	16,80
6. Jan Hole	17,29
7. Sveinung Larsen	20,82
8. Sigve Ølberg	23,07
9. Lisbeth Berger	31,94
10.Leif Alstadsæther	32,15
11.Kristian Gjessen	37,50
12.Edvin Egeland	40,00

NORDLAND LUFTSPORTKRETS ETABLERT

Nordland Luftsportkrets ble stiftet den 31. januar i år i Bodø med 8 klubber representert. Det nyetablerte styret fikk følgende sammensetning:

Formann: Svein Johansen, Indre Salten FSS

Nestformann: Ottar Olaussen, Bodø Hang Glider Klubb,

Kass: Torbjørn Haugen, AFSK

Sekr: Åge Sveen, BOFSK

Styremedl: Frank Norum, R.S.F.K. og Varamenn: Gunder Jensen og Jan Ole Erikstad.

Hopp ut i det! Abonner på

Faldskærmsspringer

UDGIVET AF DANSK FALDSKÆRMS UNION

KOMMER UT 10 GANGE OM ÅRET – FØLG MED I DANSK HOPPSPORT!

Send D. Kr: 50.00 på giro 4 12 73 90 til: Hanne Burmester Lobeliavej 6, 9380 Vestbjerg DK.

Sveriges riksinstruktør Claes Ljungren (også fallskjermjeger) sees her helt til venstre i ivrig samtale med vår Tore Johansen under et besøk i Bodø forrige måned. Det ble tid til et hopp fra Twin-Otter, og på bildet til høyre ser vi Tore hoppmestre Claes. I sin gamle T-lo fikk Claes seg en ublid tur på ryggen i kraftig vind bortover Soløyvatnet. Her kvittet han seg bl.a. med sin klokke. Foto:Bernard D. Lyng

UTBLÅSTE PANELER

Som en generell regel i Norge så mater vi ut reserven når vi har fått et hull i kalotten som er større i utstrekning enn en vanlig hopphjelm. Når vi betrakter en TU-elevskjerm så er det innlysende at vi kan fjærne nokså mye duk fra kalotten før det virkelig fare. Se bare hvor mye vi har tatt ut for å gjøre skjermen styrbar og stabil! En viss vurdering må allikevel til: det er farligere å få et hull i kalottens høytrykksområde (øverste del) enn i nærheten av periferibåndet.

Fig 1. viser en TU med utblåst felt. Se pil.

STREAMER

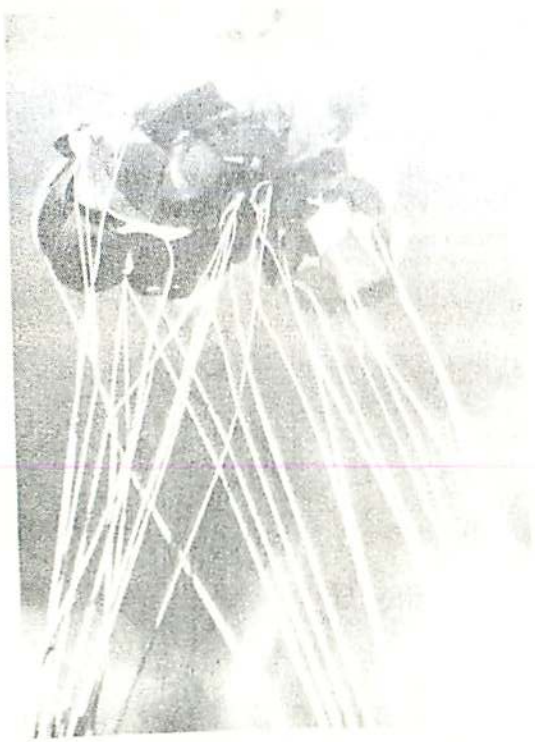

Fig2. Ved streamer kan vi oppleve å se dette over hodet etter trekket.

En streamer får vi når kalotten kommer ut av kontaineren, men av en eller annen grunn ikke fanger luft. Du blir gjerne da stående oppreist i lufta pga øket"drag". Gjennomsynkningen blir imidlertid ikke minket vesentlig!
I slike tilfelle har du som elev ingen tid å miste. Du går rett inn og trekker reserven.
Her har vi den viktigste grunnen til at elevresrvene våre er utstyrt med pilotskjerm.

For noen år tilbake var det en elev i Norge, nærmere bestemt Østlandsområdet, som fikk streamer på et av sine første hopp. Til hoppfeltleders store forskrekkelse grep han tak i styresnorene, samlet beina, så rett fram mot horisonten, og lot det stå til!!! Han overlevde nærmest mirakuløst. Grunnen til hans handlemåte: Han hadde glemt å gjennomføre kalott-kontroll!!! Det lønner seg altså å gjennomføre hyppig drill på nødprosedyrene.....red.

er et forholdsvis ukomplisert, men meget ansvarsfullt arbeid som, sammen med utførelsen av det periodiske ettersyn før pakkingen, har direkte og avgjørende betydning for berging av menneskeliv! (Alle er enig i dette). Det er derfor viktig (syns jeg) at kun personer som er gitt spesiell opplæring, og som har avlagt spesiell prøve, blir satt til pakking av reserveskjermer og til å kontrollere at pakkingen er korrekt utført. En forutsetning for at en person skal kunne gjøre dette må være at han gjennom sin opplæring har vist seg absolutt pålitelig!

Så over til det andre som er FXC 12000. Automatutløseren som Tom presenterer, denne må jo være et kjempetilbud vi bør gripe tak i, men jeg etterlyser en bruksanvisning på vårt morsmål! jeg kan ikke gresk. Da det ikke er så lett for en husmor å få spes-kurs i teknisk engelsk, og det i tillegg ikke finnes noen ordbok i fallskjermteknisk engelsk å oppdrive i Kongeriket Norge, bør våre fagfolk snarest sette seg ned og gjøre brukeren av denne livsforsikringen brukskyndig. Det bør ikke bare snakkes om en holdningsendring innen sporten.....Hilsen Gunn Christiansen

Andenes 3/3-81

Red B.D.Lyng

Jeg har jo skrevet til deg for ikke så lenge siden om at jeg mente noe nytt måtte komme når reserveskjermpakking skulle utføres. Nå har jeg fått rede på at det er innført nye bestemmelser for dette, så bare glem det jeg skrev tidligere. Hvordor jeg skrev i et anfall av hysteri kan jeg godt fortelle deg: Jeg var i pakkesalen en dag da en av disse regnbuefarga hoppere skulle ompakke reserven sin, jeg ble for første gang presentert for en diaper (hadde hørt om diaper før, men visste ikke hva det var). Vel hadde jeg lært i min tid 75 at det ikke skulle være noe forsinkelse på en reserve, og ga derfor uttrykk for min undring. Jeg ble forklart at dette var helt supert for da blir jo alle snorene og duken luftet pent kontrollert. For riktig å bevise meg dette fikk jeg i oppgave å ta et fast tak i linebunten så skulle han rykke skjermen. Ja,ja, rykke det gjorde han, men ingenting virket. Han ble litt lysere i ansiktet og da han rykket til en gang til så jeg lå langflat over pakkebordet hadde han fått min fallskjermserfaring i ansiket nemlig grønn. Da etter noen sekunder gikk det et lys opp for den erfarne: "Du må jo fanden ikke holde rundt alle snorene, bare halve bunten!". Jeg forklarer dette for å minne om at det er så viktig ikke å bli for rutinert.

Det skrives så mye om å få med flere kvinner i sporten. Nå har jeg i en periode på 5 år sett at det faktisk er en hel del som har gått våre kurs. Det store spørsmål er da hvorfor så få fortsetter videre. Det skrives at vi har de samme mulighetene som mennene til å kunne utfolde oss i lufta. Men her er det allikevel et aspekt som vi er aleine om tror jeg. Jeg bor sammen med en fallskjermmann, så når han i tidlige morgentimer ser ut på blå himmel (13000 fot) så ser jeg et par paraføtter forlate hiet. O.K. det, men

vis vrengt kalott. En side av kalotten er nærmest krysset over til motsatt side der den fanger luft vrengt og mellom snorer. Linene vil være krysset og duken i kryssningsområdet vil kunne være utsatt for relativ store brannskader.
Som regel er en BH-feilfunksjon asymetrisk og forårsaker derved en rotasjon. I tillegg vil også gjennomsynken ha øket. Muligheten for store brannskader i duken samt øket gjennomsynkning gjør at vi som elever aktiverer reserven.
Pga en relativ lav synkhastighet kan det hende at vi må "riste ut" eller mate ut reserveskjermen for å få denne til å fange luft skikkelig.
Navnet "BH" får vi fra eksempler vist i tegningen helt til høyre.....

Vår nestor, Eilif Ness, viser oss her en av sine mange gode smil, der han sitter og funderer på F/NLFs fremtid.
Til venstre sitter Fagkonsulent Jens Henrik Johnsen og forsøker å hjelpe ham å løse floken. Jeg har det! roper Eilif. "Nytt slagord i tråd med tidens strømninger!" Dette er gjengitt:

VERN VERNEVERDIGE FUGLER,
VERN VÅRE FALLSKJERMHOPPERE!

• MENINGER OM MANGT •

Etter at jeg har hørt om de triste ulykkene som har skjedd hjemme, har jeg satt meg ned og tenkt gjennom endel sikkerhetsmessige ting angående utstyr. Alle de ting som jeg nevner her har jeg nøye diskutert med Bill Booth (angående Wonderhog reserven) og Jack Brake, manager av National Parachute Supply. Han er dessuten fullt utdannet rigger. Har tre år hos Paraflite og lenger hos Golden Knights. Så kildene for informasjonene skulle dermed være bra nok.

Jeg vil først foreslå at Hoppmesterutsjekken tas vekk fra sertifikatkravene. Man kan ikke tvinge folk til å bli Hoppmester. Når man hoppmestrer er man tross alt ansvarlig for elevens liv. Dessuten er ikke alle egnet til å være Hoppmester. Dette burde ikke stoppe en fra å få D-sertifikat. Etter at jeg selv ble USPA-medlem og har tatt ut USPA D-sert synes jeg reglene her er bra. For å bli HM må du gjennom en HM-kurs og dette er helt uavhengi av sertifikat kravene.

ANGÅENDE SAFETY FLYER RESERVE:

De første Safety Flyers som kom ut hadde Cotton pilotbånd. Etter en ulykke hvor pilotbåndet røk, har Paraflite kommet ut med følgende bulletin:
Alle som har bomull pilotbånd må skifte disse. Man trenger ikke sende den gamle, bare serinummeret på reserven. Send det til Paraflite og de sender en ny Polyester pilotbånd tilbake, gratis.

ANGÅENDE 2 ELLER 4 RESERVERISERE:

Jeg har hørt at en Featherlite er blii rigget på 2 reserverisere. Dette bør ikke forekomme i det heletatt. Etter å ha pratet med flere riggere gjør jeg oppmerksom på at disse reserver må rigges på 4 risere:

Para Innvators: FEATHERLITE
Nationals: 24 ft og 26 ft reserve (Kommer på markedet i mai)
Pioners: 20 ft triconical (kommer også på markede i mai)

Så reservene skal rigges som de kommer fra produsent. Kommer de med 4 risere så skal de rigges med 4 risere. Slik en reserve leveres, slik er den blitt TSO-godkjent. Så følg manualen. De nye reservene har så korte risere, f.eks Featherlite, at hvis den er på 2 risere, blir diameteren så liten at synkhastigheten øker radikalt og den vil pendle sterkere.

ANGÅENDE DIAPER:

Jeg har lagt merke til at flere hjemme har tatt av diaperen på reserven. Dette er ikke å anbefale. Er en reserve TSO-godkjent med diaper er det meningen at diaperen skal brukes. Det har vært endel tilfeller her borte hvor folk har tatt den av og fått revet ut et par paneler på terminalhastighetåpninger. Den eneste diaper som er farlig er den gamle Strong Lopo,

ene var spesielt nyttige for nye folk som kom til feltet. Uten å kjenne noen kan det ofte være vanskelig å finne noen å hoppe sammen med, men på feltet ble disse straks tatt hånd om av en instruktør og tatt med på løft sammen med hoppere på omtrent samme erfaringsnivå.

Fra november og ut året var vi til enhver tid ca 10 nordmenn på feltet. Over halvparten av hopperne var europeere. Spesielt på hverdagene kunne feltet være dominert av europeeiske hoppere. Et artig innslag var ca 25 Saudi-arabere som var i Z-hills fra starten av september til slutten av oktober. Så tidlig på høsten er det forholdsvis få tilreisende hoppere. (Bjørn var en av de første som kom), så hverdagshoppingen fra DC-3 kunne dermed starte tidligere på høsten enn normalt. Araberne ble tatt meget vel hånd om av feltets instruktører, slik at de behersket både RW og CRW bra da de dro hjem til Saudi-Arabia. Utover høsten og fram til etter jul var det forholdsvis lite folk på feltet, ett fullt DC-3 løft. På denne tiden kunne en lett greie 4-6 hopp pr dag. Under Turkey-meet og Xmas-boogien var derimot situasjonen en annen. Spesielt i jula gikk hoppingen tregt, flere hundre skydivere og periodevis bare en DC-3 kunne ofte resultere i kun et par hopp pr. dag.

I slutten av oktober ble verdens første World Cup i Kalott-RW (CRW) avviklet. Det ble konkurrert i 4-manns rotasjon og 8-manns speed stack. Like før konkurransen begynte, greide vi å sette sammen et 8-er lag. Laget var sammensatt av folk fra USA, Belgia, Frankrike og jeg fra Oppdal. Uten et eneste treningshopp og et erfaringsnivå fra 5 til 200 CRW-hopp hadde vi ingen andre forhåpninger enn å berge sisteplassen.På 10 omganger greide vi å lage 4 komplette oktaplanes innenfor arbeidstiden på 6 minutter. Vårt best resultat ble 4min 44sek, mens vinnerlaget bygde sitt raskeste plane på 1 min 17sek. Under et verdensrekord forsøk etter konkurransen bygde det samme laget oktaplanet på under minuttet. Forsøket var forøvrig vellykket: 14 mann i planet i over et halvt minutt. 15.mann var også inne, men ble sluppet av før det nødvendige halvminuttet var gått.

Turkey-meet i slutten av november var den neste store begivenheten. Det ble konkurrert i 8 og 16-manns sekvens, samt 10 og 20-manns speed star. Dessverre var været meget dårlig i første del av uka, men den siste helga var himmelen igjen blå. Med 4 DC-3er og et meget godt organisert hoppfelt, ble konkurransen avviklet på disse få dager, men så var det også hoppere i FF omtrent kontinuerlig fra soloppgang til soloppgang. Før konkurransen hadde vi håpet å lage et norsk 8-manns lag. Dessverre viste det seg å bli umulig, så vi valgte derfor å ta med et par svenker. Nordmennene på laget var Bjørn, Jan Åge og meg fra NTH, Torbjørn Haugen fra Andøya, Ivar Litland fra Bergen og Jens Henrik Johnsen fra Nimbus. Resultatmessig gikk det ikke så alt for bra, men det var allikevel en artig opplevelse å delta i en så stor konkurranse og å konkurrere med så mange gode lag.
Z-hills er ikke akkurat den mest interessante byen i USA når det ikke er hopping. Perioder med dårlig vær ble derfor ofte benyttet til kortere og lengre utflukter. Like oppunder jul lasta vi derfor opp bagasjen i vår utmerkede truck, model 1954, og kjørte sørover. Etter enheller misslykket hai-fisketur utenfor Miami hvor Pål Bergan fikk en fisk litt større enn agnet, var planen å fortsette videre sørover mot Floridas sydspiss, Key West. Desverre var sjåføren fra Bergen, og derfor ikke helt sikker på forskjellen mellom nord og sør. Ivar presterte i allefall å kjøre bortimot 3 timer i feil retning!!! Fadesen ble ikke oppdaget før vi ble stoppet av politiet som hadde fått melding om "mystisk oppførsel" av passasjerene i en sort Dodge! Heldigvis fikk vi fortsette turen kort tid etter, og med ny sjåfør og friskt mot begynte vi turen sørover langs Floridas østkyst for andre gang.

Om noen norsk hopper har tenkt seg over dammen, kan jeg på det varmeste anbefale et par vintermåneder i Z-hills. Hoppingen var stort sett meget bra, med store muligheter for å utvikle seg som sky-diver for folk på alle erfaringsnivå. Mye bra sekvenshopping, 4-16-manns, og store formasjoner nesten hver dag på"sunset-loadet". Men husk å ta med varme klær og varm sovepose! Selv om temperaturen om dagen ligger på rundt 25 grader C når det er godvær, kan det komme perioder med nattetemperaturer ned mot 0 og maks dagtemp rundt 10 gr C. Men stort sett er været meget bra gjennom hele vinteren, så det er bare å sette igang og spare penger! "HAPPYNESS IS SKYDIVING IN Z-HILLS!!!" Stig Vognild, D-219

HUSK AT VI NÅ HAR EN NY KURSPLAKAT PÅ LAGER. DA VI ER FRI FOR FARGEPLAKATER HAR VI TILLATT OSS Å PLANLEGGE EN SERIE PÅ 4 FORSKJELLIGE SORT-HVITT PLAKATER. JEG TAR GJERNE IMOT GODE FORSLAG I FORM AV BILDER. PRISEN VIL GÅ NED TIL KR.2,- PR STK!!!.....RED

Drept i fallskjermulykke

Den 45 år gamle Finn Engebretsen fra Oslo ble drept på stedet da fallskjermen hans ikke foldet seg ut under et hopp fra vel 3000 meters høyde

FORBUDT FRA I DAG

Mandag 19. januar 1981 VG

Av ASGAUT NÆSS

All sivil fallskjermhopping blir forbudt fra i dag og inntil videre. Etter at den 45 år gamle Finn Engebretsen fra Oslo omkom på grunn av feilpakking ved Krøderfjorden lørdag, skal alle pakkesertifikater nå undersøkes.

Norges Luftsportsforbund (NLF) vil kontrollere at alle sertifikater for fallskjermpakking gjelder for skjermen til den enkelte innehaver.

Formann og materiellsjef Eilif Ness i NLF sier til VG at det finnes fem forskjellige klasser for fallskjermer.

Til hver klasse utstedes eget sertifikat. Når en ny type fallskjerm blir anskaffet, må pakkesertifikatet utvides til å gjelde denne spesielle typen.

— Ulykken i Krøderfjorden lørdag skjedde på grunn av feilpakking av reserveskjermen. Vi er nødt til å forvisse oss om at alle har dekkende sertifikater før sivil fallskjermhopping igjen kan tillates. Det finnes ikke grunnlag for å tro at det er misforhold ute og går her, men dette er så alvorlig at kontrollen skal gjennomføres uansett, sier Eilif Ness.

Kontroll av alle

Ifølge Ness skal kontrollene foretas av hver av de 20 klubbene rundt om i landet lokalt. Men alle de 1800 medlemmene skal kontrolleres. Derfor kan det ta noen uker før kontrollene er gjennomført.

Finn Engebretsen hoppet fra 10 000 fot da han døde lørdag. Fire hoppere skulle la seg falle fritt ned til 3000 fot, men Engebretsens skjerm foldet seg ikke ut. Han fikk såkalt twin, og måtte kvitte seg med hovedskjermen. Men heller ikke reserveskjermen åpnet seg.

Dermed traff han den islagte Krøderfjorden og døde øyeblikkelig.

Samling

Hoppingen lørdag foregikk ved NLF's treningssenter i Krødsherad, der flere fallskjermklubber på Østlandet var samlet til stort fallskjermtreff.

For to uker siden holdt det på å skje en lignende ulykke på nøyaktig samme sted. Da overlevde hopperen fordi reserveskjermen dempet farten. Hopperen landet på en berghylle, bare lettere skadet.

Fallskjermforbud oppheves

(NTB) Norges Luftsportsforbunds forbud mot all sivil sportshopping med fallskjerm vil for de fleste av landets 20 fallskjermklubber bli opphevet i løpet av de nærmeste 14 dager.

Forbudet ble pålagt klubbene for halvannen uke siden og skulle gjelde inntil hver klubbs hovedinstruktør hadde kontrollert at alle sertifikater for fallskjermpakking gjelder for skjermen til den enkelte innehaver.

Bakgrunnen for pålegget var at det på kort tid har vært tre alvorlige fallskjermulykker her i landet.

Etter dødsulykke på Krøderen:

Andøya Fallskjermklubb er «sjekket»

På bakgrunn av radiomelinger og en rekke avisinnlegg etter en fallskjermulykke på Krøderen 17/1, hvor ingen av avisreportasjene har fortalt fullt ut hva som videre vil skje, finner Andøy Fallskjermklubb det på sin plass og informere om hvilke skritt som er tatt og hvilke tiltak som vil bli iverksatt, heter det i en pressemelding fra klubben.

Etter ulykken på Krøderen trådte Fallskjermseksjon/Norges Luftsportsforbund (F/NLF's) fagkomite sammen.

Undersøkelseskommisjon ble nedsatt. Rapport fra denne er ennå ikke utkommet, men da der fantes indikasjoner på at årsak til ulykken var feilpakking av reserveskjerm, fant Fagkomiteen å ville stanse all hopping midlertidig. Melding om dette ble sendt via Luftfartsverket med utstedelse av NOTAM Klasse 1. Videre har Fagkomiteen bestemt at før hopping gjenopptas skal alle pakkesertifikat tilhørende aktive hoppere kontrolleres.

Fagkomiteen har uttalt at selv om man ikke finner grunn til å tro at det her finnes misligheter skal denne kontrollen gjennomføres før aktiv hopping gjenopptas. Fagkomiteen har tilskrevet alle fallskjermklubber med instruks om hva som skal gjøres.

Det som skjer videre er at hovedinstruktørene i hver klubb nå vil dra inn alle pakkesertifikater og kontrollere disse for alle hoppere som eier eget utstyr. Når dette er gjort, pålegges hovedinstruktøren å lage en rapport og sende den til fagkomiteen.

Pr. i dag kan det finnes hoppere med eget utstyr som ikke har gått pakkekurs på sin egen reserveskjerm, men som lar instruktører ompakke sin reserve når dette kreves, hver fjerde måned. Dette er selvsagt i orden så lenge en kvalifisert pakker pakker skjermen. Imidlertid vil disse få tilfeller nå bli pålagt å gå pakkekurs slik at alle som eier utstyr skal ha pakkesertifikat på sin egen reserveskjerm. Først etter at dette er gjort skal rapport sendes Fagkomiteen og hoppforbundet vil bli opphevet etter at Fagkomiteen har funnet alt i orden. Opphevelse av hoppforbudet vil skje individuelt for hver klubb etter at rapport er innkommet.

I en liten klubb som Andøya er det svært oversiktlige forhold og klubbens hovedinstruktør har til enhver tid full oversikt over at alle sertifikater er i orden. For ordens skyld er selvfølgelig alle sertifikater kontrollert på nytt og som ventet er ingen uregelmessigheter funnet. Rapporten til Fagkomiteen sendes en av de første dagene, og Andøy Fallskjermklubb regner med å være operativ igjen til helgen 31. januar.

Alle hovedinstruktører møtes en gang pr. år til faglig møte. I år er dette møtet den 7. og 8. februar, som vanlig de siste år i samarbeid med og under faglig bistand fra Hærens Jegerskole.

AVIS-UTKLIPP

flyet samt Jerry Bird få en dominerende plass.

Bilde 3: En liten norsk koloni med Jørgen Vestin, Anka og Trond Pinsli sittende under Floridas sol og appelsiner. I bilen skimter vi beina til Ivar Litland i sin mest vanlige posisjon.

Bilde 4: En firemanns-stjerne flyes direkte av DC-3en. Dagens RW-konkurranser gir ikke tid til annet enn å fly ut figurene fra hoppflyet. De fleste lag trener derfor på å fly ut alle førsteformasjonene.

Bilde 5: Exiten er meget avgjørende for et vellykket RW-hopp. (Nei, sier du det!). Denne exiten ble mest armer og bein, og hoppet ble deretter. Bak i køen her var hele fem nordmenn (om vi kan kalle Bergensere for nordmenn)- Ivar Litland og Tom Pettersen fra Bergen, Stig Vognild og Bjørn Boe fra NTHFSK, og Morten Johnsen fra HA-G-L.

Z-hills er og blir et hopperparadis, og det skulle ikke forundre oss mye om VM-laget får en stor medfølgende heiagjeng når de i periode 8-18 oktober drar avgårde til Z-Hills. Det ryktes allerede om charter-tur.....

KARL NORMANN, BOFSK, ER DEN ENESTE I VERDEN SOM TO GANGER I ÅR HAR VÆRT I ELSINOR OG RAINBOW VALLEY UTEN Å FÅ HOPPE!

BRENNPUNKT

Jens Henrik Johnsen er her i samtale med Canadas VM-hopper Mike Zahar.

RW på topp nivå

av MIKE ZAHAR

Mike Zahar har vært kaptein på det Canadiske laget som har vunnet begge RW-4 konkurransene i VM som har vært arrangert så langt. Han satser på å avslutte sin konkurranse karriere ved å vinne Z-hills VM. Mike er også anerkjent som en dyktig utstyrsfabrikant, samt at hans kone lager hoppdresser som brukes av verdens beste RW-4 lag.

JHJ: Hoppdresser er et av RW-hoppernes store mysterier. De har variert fra helt tettsittende til vanvittige store. Kan du komme med noen betraktninger?

M.Z: Med hensyn til stoff så går jeg for bomullsstoff. Hva som er den ideelle størrelse er ikke lett å si, men jeg har et utgangspunkt: Stor fallhastighet gir stor stabilitet. Men for små dresser vil også arbeide mot deg, og det samme gjelder for store. Vinger betrakter jeg som hensiktsløse i sekvensøyemed. Det finnes to filosofier: Man skal fly sin hoppdress. - .Man skal fly sin kropp. Både oversikt og kontroll er imot store dresser.

JHJ: I forbindelse med trening står rytme som et sentralt begrep, samtidig som jeg har det inntrykk at svært mange har missforstått begrepet?

M.Z: Rytme i skydiving er ikke det samme som rytme i musikk. Noen må sakte ned og noen må "speede opp", men det avgjørende er at alle føler kontakt samtidig. På et dirt dive skal alle føle kontakt samtidig. Føle er stikkordet. Gjør dette med dyp konsentrasjon. Dirt dive med hele gruppen og ikke bare hva du skal gjøre. Aldri ha en person blind to ganger på rad. Dirt dive i fem minutter. Pause. Ikke brenn ut på treninga, da virker det mot sin hensikt.

JHJ: Hva mener du om å fly "bits and pieces" og trene momenter i stedet for de aktuelle hopp?

M.Z: Om du trener "bits and pieces" så lærer du bits and pieces. Og du vinner ingen konkurranse på det. Fly det virkelige hopp. Gjør "pieces" av og til - som middel i en kor-

DERE KUNNE SENDE ET BREVKORT OM HVILKE KURSPLANER DERE SYSLER MED FRA NÅ OG FRAM TIL CA. 15.SEPTEMBER. KORTET KAN F.EKS. INNEHOLDE OPPLYSNINGER OM:

- CA NÅR DERE TENKER Å HOLDE KURS
- CA HVOR STORE KURS DERE VENTER Å HOLDE
- HVEM SOM SKAL HOLDE KURSET/KURSENE. (NAVN OG ADRESSE).

FOR DE KLUBBER SOM IKKE HAR NOEN SLIKE PLANER, SÅ KAN JO DETTE VÆRE EN GOD ANLEDNING TIL Å PLANLEGGE KURSAKTIVITETEN FOR TIDA FREMOVER.
JEG ER TAKKNEMLIG FOR SVAR, OG HÅPER DE BLIR MANGE. SVARENE KAN SENDES TIL:

IVAR JARLE, STUD POST 95, 7034-NTH TRONDHEIM.

RED: Ivar Jarle er en av våre nye instruktører. Prosjektet han her ber om hjelp til er seriøs forskning og ikke et hastig innfall. Vi kjenner en masse variabler innen fallskjermsporten uten at noen gjør et seriøst forsøk på å sette dem i system for eventuelt å avdekke lovmessigheter. Det er derfor innlysende at våre klubber må støtte ham i dette prosjektet. Det koster ikke stort for et postkort.....

DAG RØNNINGS MINNEKONKURRANSE

DETTE ÅRLIGE STEVNET VIL BLI ARRANGERT PÅ JARLSBERG FLYPLASS DEN 9 OG 10. MAI 1981 FOR KLASSE I OG II I PRESISJON. PÅMELDINGSGEBYR ER KR 75,-. PÅMELDING VIL KUNNE SKJE MELLOM KL 0800 OG 1000. U.NORDSKOG, DFSK.

BORTKOMMET MATERIELL - OSLO FALLSKJERMKLUB

VED SISTE MATERIELLKONTROLL I VÅR KLUBB MANGLET DET EN GOD DEL HOPPMATERIELL. FØLGENDE HOVEDSKJERMER AV TYPEN 7TU B-12: A-5, A-8, 190, 317.

FØLGENDE RESERVESKJERMSETT AV TYPE T10R MANGLET: R-AA, R-AH, R-AK, R-11.
VI VIL BE ALLE HOPPERE OM Å HJELPE OSS MED Å ETTERLYSE DETTE MATERIELLET.
DE SOM HAR OPPLYSNINGER OM DISSE SKJERMENE BES VENNLIGST HENVENDE SEG TIL:

OSLO FALLSKJERMKLUBB v/EGIL BEICHMANN, LEANGVN.69, 1370 ASKER.
TELF JOBB: 02-559390, OG PRIVAT: 02-782838.

"LEKSIRPOSTEN"

NTHFSK'S NYE KLUBBAVIS "LEKSIRPOSTEN" ER ENDELIG TIL SALGS. ALLSIDIG OG INNHOLDSRIK FÅR DEN FRITT-FALL'S VARMESTE ANBEFALINGER. DEN ER OGSÅ I DEN HENDIGE A-5 FORMAT SLIK AT DEN KAN LESES I RUSHTIDEN PÅ BUSS, BÅT OG T-BANE. BESTILL STRAKS! 5 TIL 7 NR PR ÅR. PRIS KR 40,-
BESTILLINGSADRESSE: NTHFSK, STUDPOST 243, 7034 TRONDHEIM-NTH, POSTGIRO 31 11 077.
ALLE FALLSKJERMKLUBBER MED RESPEKT FOR SEG SELV BØR OG MÅ BESTILLE STRAKS!

KJEVIK FALLSKJERMKLUBB

POSTBOKS 47, 4620 VÅGSBYGD — POSTGIRO NR. 3 43 56 58

KONTAKTTELEFONER:
TOR ODD PÅHLMAN (042) 25 354, 10 703 (priv.)
YNGVAR BREEN (042) 92 500, 12 378 (priv.)

KJEVIK FALLSKJERMKLUBB

TILSLUTTET NORGES IDRETTSFORBUND

En kort situasjonsrapport fra Kjevik. Vi er nå blitt pålagt en del drepende restriksjoner i forbindelse med hoppingen på Kjevik, og som ikke det skulle være nok så har vi fått motor havari på vår kjære KAO. I tillegg har det meldt seg for få interesserte til at det blir aktuelt å arrangere vår tradisjonelle påsketur til Nesvatn-Fyrisdal. Det ser ut til at alle gode makter er imot oss. Ironisk nok har vi plutselig fått en stor tilgang på folk som er interessert i å begynne på kurs, men vi synes ærlig talt at vi må få klarhet i forholdene på Kjevik før vi setter igang med noe slikt. Nærmeste aktuelle hoppfelt er nå tjue mil unna. For å løse opp i flokene på Kjevik har vi forsøkt å gå nye og for oss uprøvde kanaler. Vi har i de senere år ved flere anledninger hatt kontakt med Idrettens Kontaktutvalg (IKU), og vi fant det naturlig å be IKU om hjelp til å få i gang en diskusjon med de ansvarlige på Kjevik. Heldigvis var IKU mer enn villig til å hjelpe oss: Dette er jo nettopp et av formålene med IKU. Vår mann i IKU har vist en fantastisk interesse for oss og den aktuelle sak, og han er nærmest sjokkert over at et idrettslag kan behandles på denne måten. Det sørgelige er bare at den ansvarlige på Kjevik ikke ønsker å diskutere saken hverken med IKU eller oss, og eier tydligvis ikke skrupler når det gjelder å sette klubben og fallskjermhoppingen generelt i vanry. Sjefsflygeleder har ingen ting å utsette, bortsett fra at han helst ser at vi ikke driver natthopp. De ansatte i Lufthavnvakten har ingen ting å utsette på hoppingen, men det blir jo mer støy av det? Politiet har overhodet ingenting å utsette, snarere tvert i mot, de ønsker at vi skal fortsette og gjerne ekspandere. Når vi så vet at årsaken til ergelsene er vel 30 av 1000 hopp har resultert i utelandinger, utenfor flyplassens avgrensede område, så har en vel lov til å bli litt småforbanna. Saken er nå sendt Luftfartverkets hovedadministrasjon og der finnes det forhåpentligvis folk som er utstyrt med normalt gangsyn. (Jeg kjenner personlig to).

I tillegg til stress på vårt faste hoppfelt har vi i den senere tid arbeidet med et prosjekt i Gjerstad i Aust Agder. Her er det planer om en småflyplass langt fra folk så det skulle være ideelt til vårt formål. Feltet rundt er imidlertid i trangeste laget, men muligheten for en ordning med skogrydding er til stede. På det nåværende tidspunkt ser det ut til å låse seg pga av penger. Anleggsutvalget, Ståle Bjelland og Thor Pedersen, var nede og sjekket området og uttrykte vel en begrenset optimisme for prosjektet. Dette har hatt en uheldig virkning på de ansvarlige, for nå har de plutselig dobblet sitt krav til økonomisk innsats fra klubben dersom vi skal få bruksrett til plassen. Der er forhåpentligvis muligheter til å få forklart hva vi kan hoste opp av penger i disse krisetider. I parantes bemerket får jeg tilføye at feltet ligger nærmere Grenland enn Kjevik, så vi håper på et godt samarbeid, og venter på svar.

På toppen av det hele har vi mistet en del av våre mest aktive hoppere. Kjempefine folk

sprekkdannelser og defekter, og skal i tvilstilfelle utskiftes omgående. Innen 1.9.81 skal samtlige "blast Handle" utløserhåndtak være skiftet ut. "Blasthandle" er nå forbudt ved førstegangskontroll.

14. Pakkesertifikat. FK vedtok å dele inn kategori 6 (Resrve, circular, tandem/flat) i to kategorier: EXTERNAL og INTERNAL PILOT CHUTES.

15. Sertifikatboka. Innføring av sertifikatboka skal skje over en konverteringsperiode på 2 år fra 1.10.81 til 1.10.83, dvs at alle gamle sertifikater kan anvendes frem til 31.12.83 forutsatt fornyelse på vanlig måte. Boka produseres i et opplag på 3000 eks. Pasusen om 3.manns forsikring tas inn i boka også på fransk.

16. Materiellkontrollørlogg. FK vedtok å kjøpe inn amerikanske RIGGER-logg fra Para Gear i et opplag på 150 stk for distr til alle materiellkontrollører. Det innføres plikt til anvendelse av MK-logg fra og med den dato FK fastsetter. Plombetang skal stemme med pakkesertifikatet. Tengene kjøpes inn sentralt av F/NLF for distribusjon. Innføringsdato for plombetang fastsatt til 1.1.82

17. Hovedkontrollkort/pakkelogg. Hovedkontrollkort-pakkelogg er under utarbeidelse. Kortene vil bli distribuert materiellkontrollørene og deles ut ved hovedkontroll.

Møtet hevet kl 2315. Berit Andersen/Referent

VIKTIG MODIFIKASJON - SAFETY STAR - SAFETY FLYER!

Etter telefonsamtale med Para Flite er F/NLF informert om følgende: Safety Star og Safety Flyer systemet har til nå benyttet pilotbånd av bomull. Dette båndet tilfredsstiller ikke lenger fabrikantens kvalitetskrav og skal erstattes av et kraftigere vevet nylonbånd.

Innehavere av Safety Flyer - Safety Star system med bomull pilotbånd sender omgående brev med sin fullstendige navn og adresse til: PARA FLITE INC., 5801 MAGNOLIA AVE., PENNSAUKEN, NJ 08109, USA

Ny modifisert bag/pilotbånd/pilotskjerm enhet med nylon pilotbånd blir da omgående sendt tilbake. Så snart denne enheten er mottat skal den tilbakekalte enheten med Bomull pilotbånd returneres fabrikanten. Denne modifikasjonen skal være utført innen 1. juli 1981 for at utstyret skal regnes som luftdyktig. Når mod er utført skal dette føres inn i reserveskjermens Hovedkontrollkort og fremvises ved kontroll på hoppfeltet. Med hilsen FK.

Til alle hoppere fra materiellsjef F/NLF

VIKTIG — VIKTIG — VIKTIG!!!

Kontroll av utstyrsregistrering og merking av sekk/seletøy

Det er konstatert at det forekommer hopping med uregistrert fallskjermmateriell. Forholdet kompliseres ved at noen private eiere tolker merkings-bestemmelsene slik at de ikke behøver å merke privat utstyr.

Følgende bestemmelser gjelder:

F/NLF Bestemmelser Del 200 Materiellreglement, punkt 204, beskriver registreringsprosedyre, og underpunktene bl.a. merking og hovedkontrollkort.

Privat utstyr *skal merkes* etter eiers ønske. Det vil bli utgitt revisjon av denne bestemmelse i løpet av våren, *men fra 23. februar 1981* gjelder følgende retningslinjer:

Privat utstyr merkes med varig sort skrift innvendig eller utvendig på dekk-klaff over hovedskjermens pinne/loop/løkke e.l. Skriften skal være minimum 12 mm høy.

Merkingen skal bestå av pakksekk/seletøy's registreringsnummer som tildelt ved førstegangsregistrering, dvs. et tresifret reg.nr.

Hovedkontrollkort skal forefinnes hos hopperen (f.eks. i loggboken) og fremvises på forlangende.

På reserveskjermens pakksekk skal merkingen utføres på samme måte på dekk-klaff. Merkingen skal bestå av reserveskjermkalottens serienummer og dens produksjonsmåned og år.

Pakkelogg for reserveskjermen skal forefinnes i lomme på reserveskjermens pakksekk eller dekk-klaff.

Hovedskjermen skal ha hovedkontrollkort som skal forefinnes hos hopperen (f.eks. i loggboken) og fremvises på forlangende.

Det pålegges samtlige materiellkontrollører å påse at disse merkebestemmelser og kontrollkortutstedelser skal følges ved all nyregistrering av privat fallskjermutstyr.

Det pålegges samtlige hovedinstruktører å foreta kontroll av alt privat utstyr som presenteres på hoppfeltet for bruk under hopping, og *ikke tillate bruk* av umerket utstyr eller utstyr som mangler hovedkontrollkort og/eller pakkelogg.

Det vil bli foretatt stikkprøver og hoppfeltkontroller av fagkomitéens medlemmer og av spesielt oppnevnte kontrollører for å sikre at disse bestemmelser blir fulgt.

Overtredelse av bestemmelsene i del 200 pkt. 204 om førstegangsregistrering, merking og hovedkontrollkort/pakkelogger vil medføre inndragelser av sertifikater. I kortere eller lengre tid for eier/materiellkontrollør.

Dersom overtredelse av bestemmelsene medfører at utstyr blir brukt i aktiv hopping uten at bestemmelsene i pkt. 204 er fulgt, vil kortere eller lengre totalt hoppforbud for klubben bli anvendt.

Kontroll og førstegangsregistrering av utstyr kan fås utført ved henvendelse til nærmeste materiellkontrollør. Materiellkontrollører som ikke har fått tildelt serie med registreringsnummer, kan få dette ved henvendelse til Materiellsjefen F/NLF.

Tiltaket i dette rundskriv er et ledd i gjennomføringen av inngående sentral-kontroll med overholdelsen av alle våre bestemkmelser Del 100 til 600. Retningslinjene er fremkommet under Hovedinstruktørmøtet på Trandum 7/8 februar og senere vedtatt av Seksjonsstyret F/NLF i møte 17. februar 1981.

Materiellsjefen F/NLF
Eilif Ness
(sign)

innsats, og stiller også i år med to lag.
Klubben har i sin drøye 10 år lange historie hatt et godt samarbeid med Hærens Jegerskole idet 4 av klubbens instruktører tjenestegjør ved HJS. Truls Hansen er klubbens HI, en jobb han utfører med stor flid og nøyaktighet. Ellers så har det drevet tunge skyer over klubben i sesongen 1980 da vi mistet en av klubbens lovende hoppere, Frode Nilssen, under en treningsleir i Engerdal. Ved treningsuka på Hamar i jula lærte vi å kjenne en mann som sto i stil med navnet på serveringsstedet han drev. La oss alle dra lærdom av det Finn og Frode lærte oss, selv om lærdommen aldri vil være verdt prisen.
HA-G-L FSK hopper på Hamar, Lillehammer, Toten, Elverum, Haslemoen og Moelv, men hovedtyngden av aktiviteten er å finne på Hamar, hvor vi nå har en koselig Trybo hytte med få rettigheter og en stor fin kjeller med alle rettigheter. Skjermparken til klubben er på 20 TU-7 og 8 T-10R og vi ser fram til en eventuell piggyback for elever, slik at vi kan kvitte oss med de noe slitte B4-12 settene. Foruten 2 klubbhus og diverse skjermmateriell, så har vi en tilhenger hvor utstyr etc blir slept med til de ulike hoppfelt. En fin løsning for å spare utstyr og interiør i rivate biler og fly. HAGL disponerer for tiden en C-206 som eies og drives av David Øynes, og er det muligheter for et løft så er David på plass. Klubben har i løpet av et år fått 6 nye tilskudd som alle vil være klare for UL/T om 16 år, - foruten disse så skal elevutdannelsen prioriteres i 1981 og vi har i februar 4 kurs i Hedmark og Oppland.
Klubbens økonomi svinger opp og ned, men vi har til nå klart å holde hodet over vannet ved hjelp av ivrige demo-hoppere, elevkurs og ulike arrangementer. Klubbens ridderslåtte høvding, Stein Å. Hagen, har varslet at den neste store samlingen vil bli på Mjøsa ved Moelv i påsken med mye fin leikaring hopping. Ellers så hopper vi når været er bra og om dere ringer: 065-21660 fra fredag kveld til søndag, så får dere greie på når og hvor HAGL FSK hopper. Husk å ta med gyldige papirer og sunn fornuft. (Fjellhopp ikke tillat). Vi sees i 10000. hilsen D-114. (Red: innlegget mottat 2 feb)

Viktig! VINGKURSET ER FERDIG!

Klaus Heen har i samarbeid med Fagkomiteen gjort ferdig gjeldende vingkurs. Alle av landets fallskjermklubber er pliktig å skaffe seg dette. Kurset består av 1 stk slides-eske + 1 stk veiledningshefte som tilsammen koster kr.80,-. Videre bestiller klubbene et høvelig antall vingkursheftER som de kan selle vider til potensielle vinghoppere. Disse koster kr 5,- pr. stk. Alt dette distribueres gjennom Fritt-Falls redaksjon. Send derfor inn klubbens bestilling via giroblankett, slik at dere betaler på forskudd. Altså vennligst betal over postgiro for å lette distribusjonsarbeidet.

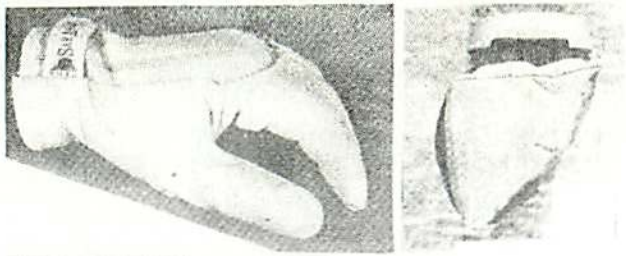

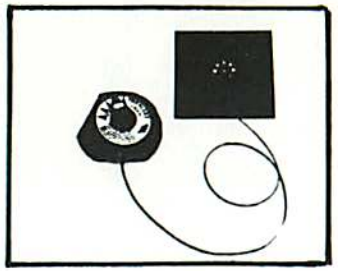

Fig 2: Pute for montering av høydemåler. Passer utmerket inn på bryststroppen. Pris kr.50,-

Fig 3: Klokkerem med velcro feste. Farger: Rød, blå, sort. Pris kr.35,-

Fig 4: PARALERT - for hjelm montering. En god ting å ha om en skulle glemme tiden og høyden i fritt fall. Pris kr 500,- (En livsforsikring).

Sommer RW-Hansker (Fig 1.) Meget komfortable i ekte skinn og med sterk nylon på oversiden. Velcro-strap gjør at de er lette å ta av og på. God gripeevne! Leveres i hvit. Str: Small,Med,Large, Extra Large. Pris kr.80,-

Husk: Vi har inne ÅRSKALENDERE med flotte skydiver bilder. Pris kr. 35,-

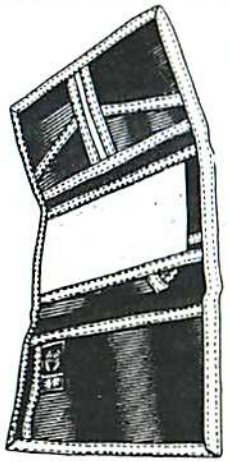

STOR LOMMEBOK MED PLASS TIL F.EKS. SJEKKHEFTE, BILDER, SERTIFIKATER, OG SELVFØLGELIG PENGER.

VELCRO-LUKKING!

EKTE FALLSKJERMHOPPER-LOMMEBOK!

PRIS: KUN KR.45,- !!!

Andre bøker enn overnevnte "The Skydiving Book":

Skies Call I..kr.125,-

Skies Call II " 160,-

NB! HUSK DEN STORE SKY-DIVE KALLENDEREN Kr.45,-

BÆREBAG FOR UTSTYR kr 175

HAR DU PROBLEMER MED Å FÅ AV BREMSELINENE PÅ DIN VING-SKJERM?

MONTER ZOO-TOGGLES!

-LETT Å FÅ AV BREMSER
-HENGER SEG IKKE OPP
-BEHAGELIG Å HOLDE I (i stedet for klosser)

PRIS: KR.155,-

Vi ønsker alle gamle og nye kunder ET RIKTIG GODT NYTT ÅR!!! Luftig hilsen Tom

SKALL DU SELGE DITT BRUKTE UTSTYR? KONTAKT TOM'S PARA-SALG SNAREST! SNAKK MED TOM'S PARA-SALG NÅR DET GJELDER FALLSKJERMUTSTYR. HVORFOR? JO, FORDI VI SELV ER TOPP AKTIVE HOPPERE. VI VET HVA SOM PASSER AKKURAT DEG!

SISTE NYTT: ENESTE NORSKE FALLSKJERMIMPORTØR MED EGET VAKUM-KAMMER MED SPESIALUTSTYR FOR TESTING AV HØYDEMÅLERE OG AUTOMATÅPNERE.....

GRUNDIGHET GIR TRYGGHET

INGEN ORDRE ER FOR LITEN OG INGEN ER FOR STOR! ALT FALLSKJERMUTSTYR BLIR LEVERT FERDIG HOVEDKONTROLLERT.

RING 02-538982 ELLER SKRIV TIL:
TOM'S PARA-SALG
BOKS 167
1344 HASLUM

KLUBB-NYTT

Så var det på an igjen da, med nytt hoppår, med alle mulige og ikke minst umulige fortsetter og alt det der. I alle fall, hopp sesongen her på Vestlandet har så smått begynt å våkne av vinterdvalen. Vi begynner for øvrig med en motoroverhalling av vår kjære BEM, ikke nok med det, vi satser til og med på å kjøpe en Cessna 206 til! Det økonomiske er i orden, og går alt etter planen så er SFSK når dette leses, eier av 2 stk Cessna 206! Vår utmerkede flysjef Leif Hedland utnevnes herved til SKVADRON-SJEF!!

I 1980 kjørte vi et rabattsystem, men dette bortfaller nå inntil videre - inntil vi ser hvordan vi klarer flyøkningen rent økonomisk.

Som nevnt annet sted i bladet har klubben avviklet preskonkurranse i årets Vinter Cup. Et populært tiltak selv om værgudene ikke viste seg fra sin beste side. Storslålomkonkurrans en blir kjørt senere.

Det har også vært holdt årsmøte med valg av nytt styre. Og det ble som følger:

Formann: ODDBJØRN THORSEN
Nestformann: ØYSTEIN GYRING
Kasserer: GUNNAR THOMSEN
Sekretær: ÅSNY NEVLAND
Styremedlem: MAGNUS HESKJE og Varamenn: LEIF ALSTADSÆTHER og JAN HOLL.

En habil og allsidig hopper, en super klubb-tillitsmann: Oddbjørn Thorsen, formann i SFSK. Foto: B.D.Lyng, D-43

Årsfesten for 1980 gikk av stabelen i midten av februar i år. Det ble som vanlig en festlig forestilling, ypperlig ledet av Sigve Ølberg. Masse god mat, utnevnelser i både positiv og negativ retning, og en del lyging!

For første gang i historien (?) er det stiftet en"cutaway-klubb" her i Stavanger og den har p.t. ca 10 medlemmer. Forøvrig med det håp at medlemstallet ikke stiger. De fikk sine velfortjente diplomer til minne om nervepirrende sekunder. En del andre fikk også tildelt diverse uhøytidlige utmerkelser for sine prestasjoner i en eller annen form. Det var også utdeling av innsatspokaler for året 1980. På sverdsiden tilfalt den i år vår glimrende formann Oddbjørn Thorsen for den innsatsen han har gjort for både klubben vår og hoppsporten generelt, både på det organisasjons- og hoppmessige plan! På spinnesiden tilfalt pokalen undertegnede, og begge er herved gratulert på det hjertligste. (Takk!) Klubben har også opprettet en ny innsats-

B. Resrve Parachutes. Resrveskjermer: 5. Reserve, Circular Conventional
6. " " Tandem/Flat
7. Square Reserve Canopy.

Med utsjekk på en eller flere av typene.

C. Emergency Parachutes. Nødskjermer: 8. Ryggskjerm. Back
9. Seteskjerm. Seat
10. Nødskjerm for hangglidere

utsjekk på en eller flere av typene.

Jeg har her tatt med nødskjermer for hangglidere fordi jeg mener at innehavere av overnevnte pakkesert (Hovedtype C, med utsjekk på nødskjerm for hangglidere) har en bakgrunn som gjør vedkommende mer kompetent enn noen hanggliderpilot, til å kontrollere og pakke disse. Vedkommende vil også være mer jevnlig i kontakt med fallskjermutstyret, og har derfor mere øvelse.

For å få pakkersert for hovedtypene B og C vil jeg sette som krav at vedkommende må være materiellkontrollør.
Pakkere av nød eller reserveskjermer skal etter min mening være kompetente til å ta hovedkontroll av disse inkludert seletøy og rigg. Dette bør gjøres HVER GANG en reserve eller nødskjerm blir pakket (ref amerikanske FAA-regl.) Alle reserve eller nødskjermer skal være plombert med brytetråd og plombe, merket med pakkerens segl-kode (utgitt av F/NLF) i henhold til Pointers Man. Det betyr at alle som har pakkesert for hovedtypene B og C skal være utstyrt med plomberingstang med sitt eget symbol utgitt av F/NLF.

Vi må også løsrive pakkesert kravet på reserver fra hoppersertifikatene, noe som betyr at en D-hopper ikke behøver å kunne pakke reserver.

Hovedårsaken til at jeg vil begrense antall reserveskjermpakkere og samtidig stille større krav til dem, er at vi vil få mer rutinerte og erfarne pakkere som i større grad vil kunne være ansvarlige for det de gjør. Disse vil, som et resultat av at de er færre, bli nødt til å pakke flere reserver/nødskjermer pr. år, og vil derfor kunne holde erfaringene ved like.

Vi kan ikke stikke under en stol at vi i dag har mange som kun pakker sin egen reserve 3 ganger i året. Kanskje de i tillegg hjelper andre med å pakke en eller annen reserve, så de totalt kommer ut med å pakke 6-7 i året. Selv om dagens fornyelseskrav til pakkesert er å pakke 5 skjermer, så mener jeg at dette er ikke tilfredstillende når det gjelder reserve/nødskjerm, som tross alt skal redde liv i en nødsituasjon.

Det har desverre vist seg at det i den senere tid er blitt oppdaget noen tilfeller av feilpakking av reserver når de har kommet inn for ompakking. For eks er låsepinner gjenglemt, eller pilotskjermen er låst til kicker-plate (hjelpemiddel ikke fjernet). Dette alene burde være bevis godt nok!

Materiellkontrollør - Fallskjermreperatør.

Vi har i dag relativt bra dekning av materiellkontrollører. Hvis alle reserve- og nødskjermpakkere skal være materiellkontrollører må vi kanskje utvide antallet en del. Dette burde kunne realiseres ved å kjøre to materiellkontrollørkurs i året de to første årene, og siden ett i året (evt. kombinert med briefing om nytt utstyr for gamle kontrollører).

Når det gjelder fallskjermreperatører, så er vi heller dårlig stillet. Det finnes i dag ingen fullverdige fallskjermreperatører som driver profesjonelt i Norge. Så vidt jeg vet, er nærmeste mulighet England eller Sverige (Jan Arvidsson, Swedish Paraservice). Bortsett fra det, så har vi vel 2-3 stykker som er reparatører på hobbybasis.

Dette fører til at utstyret som trenger reperasjon, må fraktes langt avgåred. Det blir dyrt og det tar lang tid. Resultatet blir derfor at mange kvier seg for å sende utstyret bort. I stedet drøyer de lengst mulig før de gjør noe med det, eller like ille: de prøver å reparere skaden sjøl.....

Et brev til Luftfartsverket - og et svar fra NLF

Hans Erstad, Rødvingeveien 19, 4620 Vågsbygd 19.mars 1981

Luftfartsverket

SIKKERHETSBESTEMMELSER FOR FALLSKJERMSPORT

Jeg går ut fra at det er Luftfartsverket som er den instans her i landet som gir de retningslinjer som fallskjermsporten drives etter.

Som far til gutt på 18 år som er begynt med fallskjermsport, er jeg selvfølgelig interessert i at sikkerhetsbestemmelsene er så gode som overhode mulig.
Jeg går uten videre ut fra at økonomi ikke tas med i vurderingen når bestemmelser som går på sikkerheten gis.

Ut fra de ulykker som har vært i det siste er det et par forhold ut over dette med å kontrollere pakkesertifikat, som jeg skulle ønske man ville se nærmere på

a. Godkjente hopp med uttrekk fra fly med dummytrekk
Så vidt jeg forstår, er bestemmelsen i dag slik at man etter 3 på hverandre godkjente hopp kan starte med fritt fall. Det er etter denne bestemmelsen mulig å hoppe fritt fall etter 3 hopp. Godkjenning er det også mulig å gå litt på akkord med.

Jeg vil uten videre påstå at det er umulig å tilegne seg nødvendig rutine med så få hopp. Etter mitt skjønn burde bestemmelsene forlange et forholdsvis stort antall hopp for å tilegne seg rutine. Godkjenning for fritt fall burde, som nå, men i tillegg, underlegges spesielle bestemmelser.
Jeg skulle ønske at kravet til antall på hverandre godkjente hopp ville bli økt.

b. Resrveskjerm med selvutløser
Dersom slikt utstyr forbedrer sikkerheten, må dette innføres.

Jeg forlanger ikke at Luftfartsverket utreder saken overfor meg, men jeg så gjerne at jeg fikk et svar slik at jeg fikk konstatert at min henvendelse var kommet til rette ansvarlige instans.

H.Erstad (sign)

NLF Oslo, 9.april 1981

SIKKERHETSBESTEMMELSER FOR FALLSKJERMSPORT

Vi har fått oversendt fra Luftfartsverket Deres brev av 19. f.m.

Vi forstår at De er opptatt av at bestemmelsene som vår sport utøves under er best mulig og at De gjerne vil ha fyldestgjørende kommentarer til Deres spørsmål. Vi vil besvare spørsmålene konkret, foruten at vi i tillegg vil gi Dem endel generelle opplysninger.

Deres brev pkt.2.A:
Det er ikke korrekt at man kan hoppe fritt etter 3 automathopp. Tallet er minimum 5

Det er kun de helt perfekte elever som klarer å tilegne seg kunnskaper og som har anlegg som tillater at de kvalifiserer seg på bare 5 hopp. Det vanlige antall automathopp er 8-12. Det er først når instruktøren er overbevist om at eleven har selvkontroll og de ferdigheter som er nødvendige at han tillates å gå videre på fritt fall. Godkjenning av overgang til fritt fall er en av de mest kritiske faser i fallskjermutdannelsen og vi har erfaring for at ingen instruktør vil være innstilt på, eller ha noe motiv for, å gå på akkord med godkjenningene.

Rigger, som er beskrevet i Poynters Manual. Det kan selvfølgelig være aktuelle norske begrensninger og/el tillegg.

Disse betegnelsene har jeg valgt for å hindre for store misforståelser når vi viser vårt pakkesertifikat/Riggersert i f.eks. USA. Det må selvfølgelig presiseres i sertifikatet at det er en NORSK rigger, og at selv om han stort sett kan det samme som en amerikansk rigger, så har han INGEN RETTIGHETER I USA eller utlandet forøvrig.

En Senior Rigger bør ha adgang til tørketårn, i hvert fall et pakkebord. S Selvfølgelig bør han også ha daglig adgang til egnet symaskin. Utdanning videre til

G. Master Rigger, Fallskjermreperatør klasse I

kan skje etter samme mønster som til Senior Rigger. Men her stilles det MEGET STRENGE KRAV til erfaring og dyktighet. Både kurs og eksamen bør strekke seg over lengre tid, slik at vedkommende til slutt har vist at han kan gjøre alt det som Poynter Manual sier at en Master Rigger skal kunne.
De teoretiske kunnskapene skal være omfattende. Det er jo her snakk om store reperasjoner som f.eks. seletøyrep, kalottmodifikasjoner, bytte av lateralbånd osv.. Her bør man kreve at vedkommende har adgang til tørketårn og pakkebord. En Master Rigger må ha de symaskiner som trenges til alt arbeid (rettsøm, siksak, samt seletøy maskin).
Siden dette er et erfaringsnivå som bør kunne likestilles med f.eks en seilmaker el., så bør man kreve at en Master Rigger driver på mer eller mindre profesjonell basis.
Det er selvfølgelig de samme begrensninger for en Master Rigger i utlandet som for en Senior Rigger, Materiellkontrollør og alle med pakkesertifikat.

Til slutt vil jeg ta med en del ting av mer generell art i denne sammenheng:
Alle Materiellkontrollører og Fallskjermreperatører må føre sin egen loggbok. Dette av to grunner: Egen kontroll og Dokumentasjon av praksis.
Når det gjelder pakking av hovedskjermer må det anbefales å pakke i henhold til fabrikkens Manual. Det bør lages retningslinjer for hvilke andre pakkemåter man skal ha lov til å lære bort (f.eks. rullepakking, nose-down osv).
For Resrve og Nødskjermer må det presiseres at disse alltid skal pakkes etter fabrikkens instruksjoner! Eneste unntak skal være skriftlige endringer utstedt av F/NLFs Fagkomite. Dette betyr at enhver som pakker reserve el n nødskjermer skal ha en gyldig pakkemanual for hånden. Dette er bl.a. med hensyn til det ansvarsforhold som oppstår ved en feilfunksjon.

Dette betyr at F/NLF er nødt til å få laget en komplett samling av ALLE endringer, tilleg og advarsler som er utgitt om utstyr i Norge. Denne samlingen (som oppdateres kontinuerlig) skal alle Materliellkontrollører og Fallskjermreperatører, nye som gamle, bli utstyrt med.
Det samme gjelder også for Poynters Manual. Her må vi finne fram til et system som sikrer at vi får alle endringer og tillegg til denne ut til alle som skal ha den. Det finnes idag ingen forhandler i Norge for Poynters Man.

Jeg har her skissert (grovt) et helt opplegg for gradering og klassifisering av Fallskjermpakkere og Materiellkontrollører, samt Fallskjermreperatører. Det er tatt med en del momenter som jeg mener uansett bør innføres i det systemet vi allerede har.

Jeg håper at dette forslaget kan bidra til å forbedre materiellsystemet vårt og gjøre det sikkrere. Om ikke annet så håper jeg at det vil skape en debatt som initierer forbedringer. Siste års ulykker og uhell viser tydelig at noe må gjøres.....

Red: Denne artikelen inngår under punktet "Meninger om mangt". Vi takker Morten for det grundige arbeidet som ligger bak.

Helge Sandnes, alltid et smil på lur.

HELGE SANDNES, offiser og flyger i forsvaret,har i mange år gjort seg bemerket innen i fallskjermmiljøet. Først og fremst som administrator. Første gang han gjør seg bemerket er vel som styremedlem, senere formann, i Stavanger FSK i perioden 73-76. Men allerede i 75 er han å finne i Fallskjermseksjonens styre .Året etter er han nestformann, en stilling han fortsatt innehar. Helge er kanskje mest kjent som nasjonal og internasjonal Dommer. Siste gang han var i ilden som internasjonal dommer var ved siste RW-VM i Frankrike. Men han har representert Norge internasjonalt også på andre felt: de tre siste år har han vært alternativ delegat ved CIP møtene som holdes i FAI regi. Han har vært medlem i Dommerutvalget, formann i Konkurransekomiteen, formann i RW-Club Nimbus. Kort sagt vi har møtt Helge på alle plan: fra lokalklubben som hoppinstruktør, til topp-internasjonal administrator for norsk fallskjermsport. Vi kan sågar takke ham som initiativtaker for den nye elevriggen! Og det gjør vi!!

TORE JOHANSEN , er Norges mesthoppende fallskjermhopper. Hans sertifikat nr. viser hvor rotfestet denne karen er i norsk fallskjermsport. Hør bare: D-sertifikat nr.30, og I1-10.
På tross av at han er en av våre eldste medlemmer så går han altså hen og blir Norgesmester i individuell pres i 1980! Tore har vært Hovedinstruktør i flere klubber, og i de siste 8 år i HA-G-L FSK. Det er da også først og fremst på elevplanet at Tore har vært en ildsjel. Men han har en annen stor interesseområde: fallskjermmateriell. I forbindelse med mange års erfaring som hopper og pakker ved HJS, er han blitt en av Norges ledende fagspesialister på dette feltet. Som om ikke dette var nok så er han altså en av våre beste konkurransehoppere!!! På bildet til høyre demonstrerer Tore elevutsprang fra Twin-Otter. Vi gratulerer de tre utvalgte hedersjubilanter! Foto: D-43.

ÅRETS MEST AKTIVE?

NTHFSK er kjent for å ha folk som virkelig står på for å få seg noen hopp. Her følger meritt-listen til en av våre mest aktive. Noen Bedre?

64 hopp pr 1/1-80

Dro aleine til California iført Wonderhog og sovepose.

Brukte Cloud på hopp nr 65

SCR på hopp nr 90

Var med på NTHFSKs første triplane

Bomtur til Fornebu for å være med på Luftsportens dag.

Totalt 33 hopp i påska, bl.a.3-manns natt

Pilot på Norges første (og eneste) hexaplane.

Tok ut D-sert i april. Hoppet 3 demoer alle med CRW. Fokker Boogie i Finland, kjørte 4000 km for 7 hopp. Plasseringer i NM: Gull-kombinert, sølv-stil/pres. SCS og Polar Bear da NTHFSK satte ny norsk klubbrekord. Tot 25 hopp under NM. Fokker Boogie i Stavanger, deltok i 20-manns formasjon. Tredje nordmann utfor Trollveggen. Twinn-Otter Boogie i Gryttjom, Sverige, dårlig vær og kun ett hopp. PR-demo i "Dødens Dal", NTH. Gjennomførte F/NLFs B-kurs med glans. Antall hopp pr 31/12-80: 277, dvs 213 hopp i 1980 (hoppet bare 40 i USA). Ildsjel bak utgivelsen av NTHFSKs klubbavis "LEKSIR-POSTEN". Studerer arkitektur i ledige stunder: navnet - VENCKE MOE....Logboktittern

TRE BLAD RED

Under det Nordiske Samordningsmøtet i mars møttes tre av de Nordiske redaktører som befatter seg med fallskjermtidskrifter.
Fra høyre: Reino Suonsilta, Finland. Anders Bursell, Sverige og Bernard D.Lyng, Norge.

Kanskje grunnlaget for et mye bedre samarbeid?

Foto: Helge Sandnes?

FORMANNEN HAR ORDET:

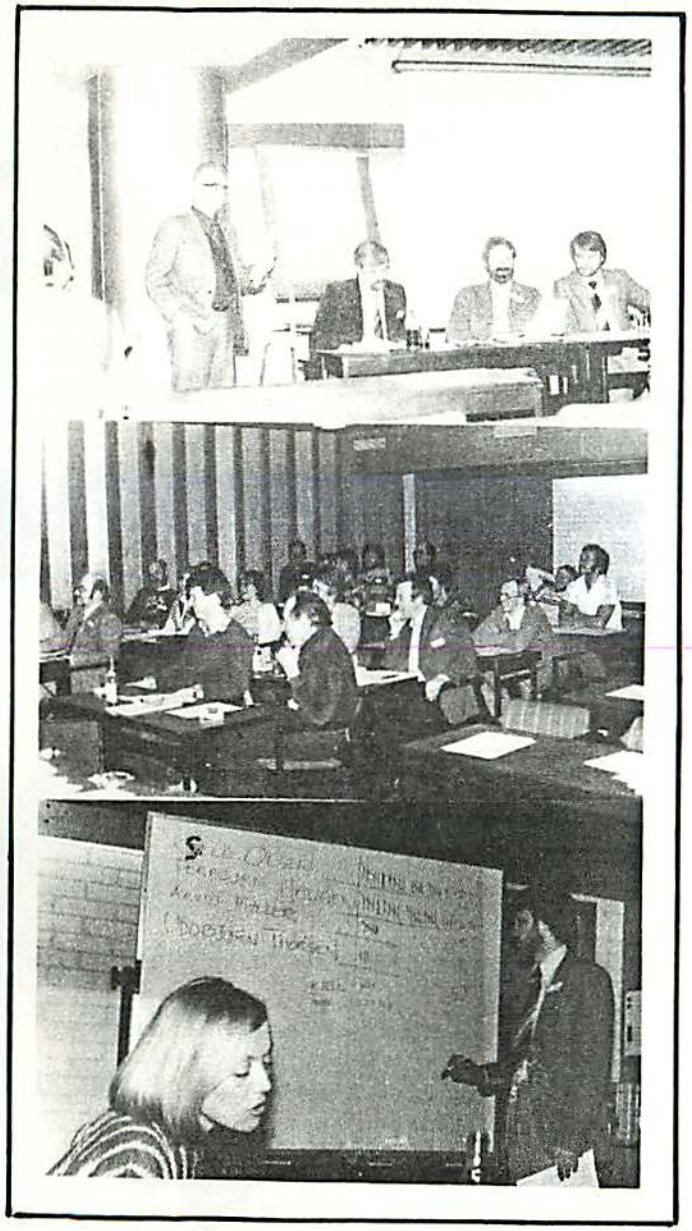

Formannen nøyer seg denne gang med å presentere små glimt fra årets hovedmøter der bl.a. flere av våre nøkkelpersoner ble vist spesiell heder.

Øverste bilde viser formann i NLF, Eilif Ness, tale til F/NLFs årsmøte. Nærmest Eilif sitter sjef i anleggsutvalget, Ståle Bjelland. Så følger Lasse Aasheim og Torolf Paulshus.

Bilde nr.2 viser en glad gjeng representanter for F/NLF

Nederste bilde: Formann i F/NLF, Torolf Paulshus, leder her opptellingen ifm valg av to nye styremedlemmer i F/NLF.
Kjell Olsen og Torbjørn Haugen ble valgt. Begge med lang erfaring innen sporten.
I forgrunnen ser vi vår alles Berit Andersen, som ikke ufortjent ble hedret med F/NLFs sølvmedalje for uunnverlig innsats på det administrative plan.
Foto: Jens Henrik Johnsen

F/NLFs GULLMEDALJE TIL FINN OVE GAASØY

Finn Ove i kjent stil bak skrivebordet. Foto: B.D.Lyng, D-43

- Fallskjermseksjonens høyeste utmerkelse, gullmedaljen, ble i år tildelt Finn Ove Gaasøy, Bergen FSK.
De aller fleste av oss som driver fallskjermsport kjenner Finn Ove, enten personlig eller av omtale. Vi tillater oss allikevel å presentere gullguttens meritter:

1971: Utdannet som fallskjermjeger.

1973: Kasserer i BFSK

1973-74-75: Styremedlem i BFSK.
1976: Materiellkontrollør
1976-79: HI Bergen FSK

1977: Materiellreperatør. Den første i NLF som fikk forskning stipend fra NIF.
Dette ble brukt til å utdanne seg som materiellreperatør i Sverige og England. Han har hele tiden vært - og er - aktiv som reperatør.

1978-79: HI i Voss FSK, og var en av grunnleggerne av denne klubben.

1976-77: Medlem av Fagkomiteen. 1978-79-80: Formann i Fagkomiteen. Han har gjennom sitt arbeid i FK utarbeidet kompendier til B og C kurs. Han har også bl.a. laget kompendier i nødprosedyrer, diverse pakkeinstrukser og mye mer. Med sitt initiativ og grundighet har han lagt grunnlaget for alle de kompendier vi har idag. Han har også hatt en fast materiellspalte i FF. Han startet ellers en trend med studiebesøk til utstyrprodusentene i USA.

Finn Ove har i flere år abonnert på 8 forskjellige fallskjermtisskrifter. Innholdet i disse har han systimatisert og arkivert. Hans private arkiv inneholder dessuten praktisk talt alle orginalmanualer på sport og nød fallskjermer produsert i den vestlige verden. Helt siden 1976 har han innehatt en nøkkelposisjon i forbindelse med utdanning av våre instruktører. Hans grundighet, kunnskaper og arbeidsinnsats har kommet flere ulykkeskomisjoner tilgode. Kort sagt, en forbandet fin kar.....Vi gratulerer ham hjertligst!!! Torolf.

Vår alles Berit

SØLV-HEDER TIL TRE

Tre andre av F/NLFs nøkkelpersoner ble hedret ved seksjonens sølvmedalje. Jeg skal her ta for meg hver av disse tre og begynner som seg hør og bør med vår første-dame BERIT ANDERSEN. Berit er vår seksjonsleder innen NAK hvor hun til daglig arbeider. Ja, faktisk så begynte hun i NAK allerede i juli 62! Og bortsett fra en periode (72-76) har hun jobbet der i ett. Hennes hovedarbeid de siste 5 år innen NAK har i alt vesentlig driet seg om F/NLF.
Det som særpreger Berit i hennes arbeid for fallskjermsporten er hennes ukuelige entusiasme og godt humør. I alle disse år har hun vært fallskjermhoppernes samlepunkt og rettleder pr. telefon. Hadde man et problem, så var det bare å ringe Berit.

BREV TIL FF:

FF! Jeg leste at dere etterlyste stoff fra elever. Her er en "saga" fra en som betrakter seg som evig elev. Det jeg vil fortelle om er en historie som jeg var så heldig å få oppleve på Kjevik anno 1978. Nemlig en hook! Etter hopp nr.87 hadde folket observert at jeg lå tålig stabil, så Arvid Møller stilte seg villig til å utføre dette vågestykket (jeg er kvinnfolk). På forhånd hadde jeg blitt grundig informert om at når (hvis) hooken ble et faktum, så skulle jeg slippe tak i guden min. Det ble et faktum. Jeg så flyet, så Arvid komme inn, å du gode Gud for en følelse for en disippel! Det som kommer nå er ikke noe til etterfølgelse for potensielle RW-gutter, jenter. Etter som utsprangshøyden var 7500 ft og sep 3000 så synes jeg det var for galt å slippe Arvid sånn med en gang. Må få legge til at gutten hadde snus under leppa. Vel, Arvid rista i meg, jeg holdt et fast tak, Arvid rista, jeg hodt fortsatt et fast tak, Arvid røska, snusen laget et nydelig sykedelisk mønster opp til brillene. Arvis så innbitt ut, jeg smilte hele tiden. Sep 3000. Han var den peneste på jord (himmel) i mine øyne (kunne helt sikkert ha skremt livet av en vanlig husmor på flat mark). Tusen hjertelig takk Arvid, for et evig minne. Håper du har tilgitt.

Med hilsen, B-421. MSH 27, AFSK.

Red: "Thank heavens for little girls..."

Hei FF! Vedlagt sender jeg et utklipp fra en avis som jeg har hatt liggende i en årrekke. Du kan kansje spinne på det og advare gamlinger som eventuelt har tenkt å ta opp gamle hobbyer.
Forøvrig har jeg det ganske utmerket, med stor familie, men jeg savner til tider fortsatt miljøet. Flygingen holder jeg fortsatt vedlike både på ski og hjul og flottører. Hils kjente og ha det godt!. Erik Andreas Irgens.

Red: Hyggelig å høre fra veteranhoppere, Erik-An. Ser deg gjerne på en av årsfestene våre! Diktet gjengis på denne siden...

Hei Bernard! Idag har vi vært og spilt golf. Etterpå et par ettermiddagshopp. Så litt bading og øl. Kom over da vel!
Hilsen Pål, Trond, Martin, Kal og Morten

Red: Gjengitt er baksiden av en aligator-kort fra Z-hills i feb. Norske superhoppere på superferie! En del av oss skal nok ta igjen det tapte når vi følger landslaget over.

En fallskjermhopper in memoriam

(Et dikt av Nyley Vn, etter inspirasjon av Frank Jacobs. Refurert av «Vinduet» og Statens Innkjøpsordning.)

Fra et fly sprang han ut
for å svæve i det fri,
men han falt som en sten
og med det var alt forbi.

Hans skjerm var i orden
og ble utlost uten krull,
men den var – siden stat –
blitt angrepet av mull

NY KURSPLAKAT

Noe som virkelig har slått ann er F/NLFs kursplakater. Vi er utsolgt for alt!! Og vi går igang med produksjon av flere ny i sort hvitt. Bildet over blir første nye med tekst: Bli fallskjermhopper du også!" Nederst vil det bli et hvitt felt for kunngjøringer. Flere plakater kommer senere.....Red

ÅRETS INSTRUKTØR: SVEIN JOHANSEN, ISFSS

Svein Johansen, Indre Salten Fallskjermsportsenter, har i 1980 egenhendig gjennomført 3 elevkurs, og utdannet ialt 24 elever. I tilleg har han måttet gjøre alt hoppmesterarbeidet selv. Han har på mindre enn ett år drevet fram en livskraftig fallskjermklubb med bevisste idrettslige motiver. Vi gratulerer! Foto: Jens Henrik.

ÅRETS ELEV: ODD HELGE KAADA, STAVANGER FSK

Hadde sitt første hopp den 17.3.79, og pr 1.1.80 10 hopp. Odd Helge har imidlertid i sesongen 1980 lagt for dagen en innsatsvilje og progresjon som er bemerkelsesverdig. Ikke bare har han utført ikke mindre enn 185 hopp, men har vært en av de virkelige drivende og aktive på feltet, i klubbhuset og på dugnader. Han overtok bl.a. som vaktmester i klubbhuset og har vist en vilje og initiativ som aktiv klubbmedlem vi sjelden har sett. Under Vestlandsmesterskapet ble han nr.3 i pres kl.2, og 7 i lagpres. Under NM ble han nr 13 i pres kl.2.

Hoppteknisk er det RW han har satset mest på. På kort tid har han steget i gradene og største formasjon pr idag er en 9-manns. Han mottok nylig SFSKs innsatspokal. Vi gratulerer!

Formann Torolf.

En kan jo lett tenke seg risikoen ved at en ikke-kyndig person uten det rette verktøy og/eller materiellet "fikser" utstyret selv.

For å komme dette til livs, har jeg følgende forslag til klassifisering:

D. Parachute Inspector/Parachute Packing Examinator, Materiellkontrollør.

E. Junior rigger, Fallskjermreparatør klasse III.

F. Senior Rigger. Fallskjermreperatør klasse II.

G. Master Rigger. Fallskjermreperatør klasse I.

Den engelske betegnelsen på D: "Parachute Inspector/Parachute Packing Examinator" mener jeg dekker bedre hva en materiellkontrollør gjør, enn den betegnelsen vi har nå: "Parachute Equipment Instructor".

Materiellkontrolløren bør tilfredstille de samme krav som før. De har også samme rettigheter, plikter og ansvar: Hovedkontrollere utstyr, førstegangs kontrollere utstyr, instruere og eksaminere elever i pakking av skjermer som han sjøl innehar pakkesertifikat for, og signere på skjema til pakkesert. Han skal også kunne gjennomføre noen få MEGET ENKLE reperasjoner, som f.eks. feste løse tråder, sy fast hjelpestrikker til pakksekken, sy fast fjærene i hjelpestrikkene, lappe med ripstop tape o.l. Men kun meget enkle reperasjoner med HÅNDSØM.

Det som idag mangler i regelverket, er en nøyaktig spesifisering av hvilke reperasjoner en materiellkontrollør kan/skal kunne gjøre. Dette må det også gis en instruksjon om på materiellkontrollørkurset.

E. "Junior rigger", fallskjermreperatør klasse III. Denne klassifisering er tenkt som en laveste grad av fallskjermreperatørstatus. Her er det meningen at vedkommende skal kunne gjøre alt av håndsøm og kunne bruke symaskin og gjøre enkle reperasjoner, som f.eks (ref Poynters Manual) basic patch, restitching , dvs omsying av enkle sømmer, container patch osv. Krav må være en viss erfaring som materiellkontrollør (f.eks. 1-2 år) samt et kurs som omfatter sying med symaskin, instruksjon i de enkelte reperasjoner. Denne klassifisering kan betraktes som et slags aspirantnivå til Senior Rigger. Han bør ha et sertifikat som inneholder en utsjekksliste, hvor vedkommende i tillegg til "Junior rigger"- reperasjonene kan få utsjekk på reperasjoner utover Junior rigger-nivået, hver for seg. Det vil si at en junior rigger kan da få lov til å utføre akkurat denne reperasjonstypen selvstendig når han har fått utsjekk/eksamen hos en "Senior Rigger". (Signert i Junior Riggers sertifikat.)

På denne måten kan en Junior Rigger opp arbeide seg erfaring og ta utsjekker etterhvert til "Senior Rigger"-eksamen.

Når en Junior Rigger har tatt alle el. et visst minimum av utsjekker, f.eks. 1 års erfaring som Junior Rigger, kan vedkommende ta et Senior Rigger kurs.

En Junior Rigger må også ha adgang til en egnet symaskin til sine arbeider.

F.Senior Rigger, fallskjermreperatør II. Krav: En minimumstid som aktiv Junior Rigger (f.eks. 1 år). Utsjekk på alle Senior Rigger-reperasjoner som er listet i Poynters Manual. Kurs og eksamen som Senior Rigger.
En senior Rigger, har jeg tenkt meg, skal kunne det samme som FAA Senior

Idar Elvevoll, TFSK, pakker firkanten. D-43.

Deres brev pkt. 2.B:
Vi er meget opptatt av spørsmålet om selvutløser og har gjennom flere år drevet undersøkelser og forsøk rundt dette spørsmålet. Vi har imidlertid hittil vurdert de tilgjengelige utløsere dit hen at deres lave driftspålitelighet og derav flg. muligheter for at de kan skape faresituasjoner istedenfor å redde liv, har gjort at vi ikke har innført disse som obligatoriske hittil. Vårt pågående program omfatter FXC 12000 (HI-TEK) og vi har godt håp om at denne vil vise seg tilfredsstillende. Dette program vil vare ytterligere i 6-12 måneder.

Generelt.
Vi baserer våre gjeldende bestemmelser ikke bare på våre egne erfaringer som pr idag er 18 års virksomhet og 150 000 sivile fallskjermhopp, men også på vår nære kontakt med andre lands erfaringer gjennom vår tilsluttning til den internasjonale organisasjonen, FAI (Federation Aeronautique Internationale).

Vi deler fullt ut Deres bekymring for de siste måneders ulykker, men vil påpeke at disse ikke har noen forbindelse med elevutdannelsen. Vi har imidlertid gjennomført en rekke sikkerhetstiltak utover den De nevner om pakkesertifikatkontroll. - tiltak som er gjennomgripende i hele vår virksomhet.

For at De selv skal kunne sette dem mere inn i de gjeldende bestemmelser, oversender vi Dem tre av våre trykksaker seperat.

1. F/NLFs håndbok for fallskjermhopping som innholder alle våre bestemmelser fra del 100 til 900. Det er disse bestemmelser som er godkjent av Luftfartsverket. Vi ber Dem spesielt studere del 100 og 600.
2. Kursorientering. Denne trykksak deles ut til alle elever og gir en innføring i fallskjermhoppingen inklusive progressjonskravene og pakking av elevutstyr.
3. Hoppmesterkurs. Dette er ikke noen generelt tilgjengelig publikasjon, men et kompendium som inngår som teoridel i vårt hoppmesterkurs. Den er således beregnet på personell som allerede har en betydelig erfaring og krever derfor disse forkunnskaper hos leseren. Vi har imidlertid inkludert den for at De spesielt skal kunne sette Dem inn i kapitel 3 (side 35), 7 (side 61), 8 (side 64) og 12 (side 81) samt vedlegg 3 (side 107) og 7 (side 142)

Vi tror at en gjennomgåelse av disse publikasjoner vil kunne gi Dem et inntrykk av hvilken grad av seriøsitet vi søker å oppnå i vår virksomhet. Vi håper at disse informasjoner vil gi Dem svar på Deres spørsmål. Fallskjermhopping er ikke risikofritt, vår erfaring og oppfatning er at den ikke er farligere enn en rekke andre virksomheter som er akseptert av samfunnet, uten at vi dermed slår oss til ro med dette. Vi arbeider kontinuerlig for å gjøre denne sporten, som vi selv betrakter som en av de mest givende og personutviklende virksomheter som ungdom kan drive med, til stadig å bli sikrere og bedre.

Vi synes at Deres interesse for disse spørsmål er så positive at vi gjerne vil gjengi Deres brev og vårt svar til Dem i vårt medlemsblad Fritt-Fall.

Med vennlig hilsen, Eilif J. Ness/NLF

Vakn opp hoppere!!!
Även Sverige har en fallskärmstidning
SVENSK FALLSKÄRMSSPORT
Utkommer 4 ggr/år Pris: 30 Skr
Send sjekk: Box 3093
580 03 Linköping, Sverige

LASKUVARJOURHEILU
the Finnish Parachuting Magazine
1 year subscription $10 airmail
4 issues yearly.
Write before your next jump to:
LASKUVARJOURHEILU
Box 653
00101 HELSINKI 10
FINLAND
LASKUVARJOURHEILU-LEHTI

PAKKESERTIFIKATER OG FALLSKJERM-REPARATØRSTATUS,

FORSLAG TIL SERTI-FIKATSYSTEM.

Av Morten Mørch.

MORTEN MØRCH, D-201, P-1047, I_2-130, FAA sen.Rig.2295153, Andøya FSK.

Det har i den senere tid vist seg at vår materielltjensete har.sviktet på flere områder. Som vi alle vet, har dette indirekte ført til meget alvorlige uhell og ulykker.
Årsakene til dette er mange:

Økt aktivitet og flere hoppere fører til at ikke alle kjenner hverandre like godt, og at forholdene dermed blir mindre oversiktlige.
Et noe foreldret, upresist og mangelfullt materiellreglement, med hensyn til moderne sportsutstyr, og ikke minst til ansvarsforholdet. (Eks. ulykken på Torp i høst).

Det finnes idag fallskjermpakkere og materiellkontrollører med gyldige pakkersertifikat for skjermtyper som de ikke har pakket på lang tid, ja, kanskje flere år! Det står ikke noe i pakkesertifikatet om at det ikke er gyldig i dette tilfelle.

Med bakgrunn i dette, har jeg her neon forslag til endring av materiellsystemet vårt som jeg mener vil bevirke til en mer effektiv kontroll med materiellet og med de som behandler dette. Dette vil i en overgangsperiode, koste mye arbeid og papirmølla vil nok vokse litt, men til syvende og sist vil det kunne føre til en bedre sikkerhet for den enkelte hopper.

Hovedforslaget er tenkt satt i system samlet, men kan om nødvendig deles i to:

Del en: omfatter endring av pakkersertifikatsystemet

Del to: omfatter en oppdeling av fallskjermreperatørstatusen.

Pakkesertifikater

Jeg tenker meg pakkesertifikatene delt inn i følgende hovedtyper (kategori):
A. Main Parachutes. Hovedskjermer
B. Resrve parachutes. Resrveskjermer.
C. Emergency Parachutes. Nødskjermer.

Hver av disse pakkesert. typene krever en del generell teori og praksis om angjeldende hovedtype skjermer.(Hoved-, reserve-, eller nødskjermer).
I tillegg kreves utsjekk på en eller flere typer skjermer etter dagens mønster:

A. Main Parachutes. Hovedskjermer:
1. Circular Sport Canopy
2. " " "
3. Square Sport Canopy/Reefing
4. " " " /Slider

pokal for årets beste elev og den tilfalt ODD HELGE KAADA. Han har vist en utrolig iver og innsatsvilje, og det har resultert i 185 hopp på ett år! For ett år siden var han på 5 sek ff, og er idag innhaver av D-sertifikat. Det er bare en ting å si om en slik prestasjon: FANTASTISK! Og vi kan bare ønske ham lykke til videre.
Vi skal nå begynne å arrangere klubbkvelder for alle hoppere opp til B-nivå. Disse møtene vil bli holdt på en eller annen skole i ditriktet, og elever fra skolen vil også bli innvitert. Kveldene er lagt opp med sikte på at hopperne skal få spørre om ting de lurer på og som ikke alltid er så lett å spørre om ute på hoppfeltet, og for at de skal kunne bli bedre kjent med hverandre. Disse kveldene vil bli arrangert en gang pr. måned med en eller to ledere.
Et nytt sivilt kurs er i skrivende stund nettopp påbegynt. Det er det såkalte vårkurset og vi regner med at elevene skal være i lufta i slutten av april. Roar Frøiland er nå dratt til Z-Hills for en6 ukers periode. Han fikk som nevnt i et tidligere nummer av FF, et stipend på kr. 5000,- av Stavanger Kommune, og med noen oppsparte kroner i lomma blir det nok noen flere hopp å føre i loggboka "over there". Vi ønsker ham lykke til i hoppsportens Mekka! Den samme Roar har også fått tildelt et flott merke for 1000 utførte sportshopp. Men Roar hadde passert 1650 hopp før han dro til USA, så nå bærer det raskt mot 2000!
Klubben var også representert under Luftsportens dag på Hamar, med 6 hoppere.
Siste nytt: Ang. flykjøp. Kontrakten er nå undertegnet og SFSK er hermed eier av 2 Cessna 206. HURRA! Hilsen Åsny.....

HAMAR
GJØVIK
LILLEHAMMER

FALLSKJERMKLUBB
Postboks 1093 - 2301 HAMAR
Bankgiro 1800.07.36259 - Postgiro 3 42 27 30

Hagl FSK hadde i 1980 et minnerikt år på godt og ondt. Vi hoppet i fjor 1750 hopp i eget regi og utviklet oss merkbart til bedre hoppere både i RW, presisjon og paraski. Målsettingen for 1980 var å prioritere hoppere på B-nivået og høyere i større grad enn tidligere, og dette gav seg utslag i bedre plasseringer i lokale og nasjonale mesterskap.
Klubbens hovedinstruktør gjennom en årrekke, Tore Johansen, vant den edleste medaljen i presisjon under NM. Likeså gikk det med Rune Fystro, Per Olav Runningen og Morten Johnsen i RW-3. Morten ligger i hardtrening på Z-hills og vi venter ham tilbake med 200 RW-hopp og mye nye kunnskaper innen leikaring hopping. Etter hjemkomsten til Ola-landet skal han lede klubbens nye RW-skole, et opplegg som vi venter oss mye av. I paraski har vi vist bra

GJØR SOM HÆRENS JEGERSKOLE:
KJØP UTSTYR FRA TOM'S PARA-SALG

HJELMER - HOPPSTØVLER - HOPP-DRESSER - FALLSKJERMER m.m

TOM SKOGSBERG
OVER 1500 HOPP OG MER ENN 11 ÅRS ERFARING TIL ALLES TJENESTE.

RING ELLER SKRIV TIL TOM'S PARA-SALG.

Postboks 167
1344 Haslum
Telf 02-538982

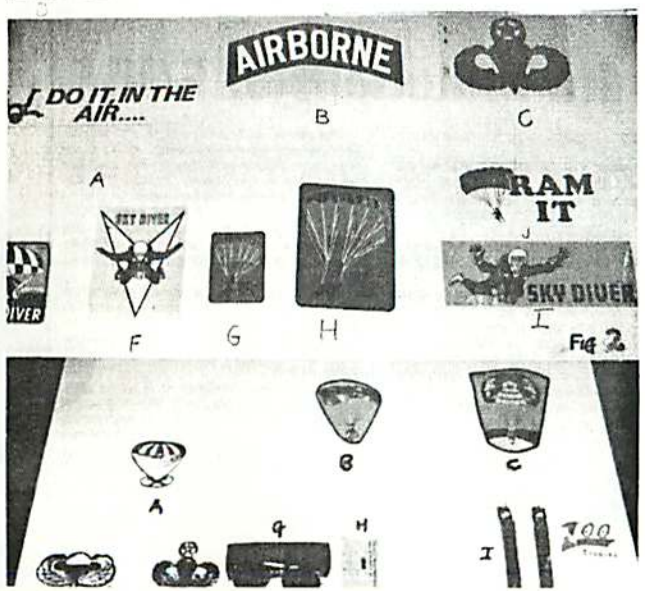

STUDER DISSE PRISENE!

Godt utvalg i klebemerker fra kr.8,- til kr.20,-

Skin hansker.....	kr.	120,-
Materiell kontrollør bøker.....	"	50,-
6 kord vokset brytetråd.....	"	135,-
Lommebok m/velcro...	"	25,-
Belte.....	"	20,-
Hjelmer.....	"	200,-
Proff pakkematte....	"	140,-
FF-hopper til jakkeoppslag.....	"	40,-
Amulett m/kjede (FF-hopper).....	"	55,-
Som håndlenke.....	"	60,-
Nøkkelringer med FF-motiv.....	"	40,-

FILMER, 16mm, SKY DIVE, EL CAPITAN mm...innhent pris

Fler og fler innser den ekstra forsikringen du har dersom uhellet skulle være ute: Monter en FXC-12000 automatåpner. Vi hjelper deg.

Også under vanlig elev-trening har "Slakob" godglimtet i øyet. Her ivrig demonstrerende en venstresving for siste elevkurs i NIMBUS. Lars-Jacob C-Aamot er en av våre skikkelige veteraner som har drevet med elevutdannelse i en årrekke. Fotograf: Stein J. Simensen, Nimbus.
Red: Det er lett å forstå hvorfor Fallskjermhopping er så fasinerende ved å studere dette bildet. Et slikt glimt får vel gutta kun ellers når de ser et skikkelig sjørt!

NYTT FRA FAGKOMITEEN

Referat fra møte i F/NLFs Fagkomite 6.mars 1981. Tilstede: F.O.Gaasøy, Kjell Holmby, Eilif Ness, Rolf I. Sotberg, Jens Henrik Johnsen og Berit Andersen. Torolf Paulshus og Claus Heen deltok i endel av møtet.

1. Brev fra Per Stai vedr. hans materiellkontrollørstatus-fallskjermreperatørstatus. Stai forklarer i brevet forholdene rundt håndtakproduksjonen i Kato Marketing AS og ber om å få sin MK og FR status tilbake. Fagkomiteen uttaler at ansvarsforholdene er knyttet til de personlige sertifikater. De grunner som er anført av P.Stai som forklaring, kan ikke ansees tilstrekkelige for å frita ham fra sertifikatansvaret. Inndragningen av materiellkontrollør- og fallskjermreperatørstatusen opprettholdes inntil videre.

2. Disp.søknad fra Claus Heen som Hovedinstruktør i Asker & Bærum Fallskjermklubb. Dispensasjon innvilges tidbegrenset frem til neste C-kurs avholdes.

3. Disp søknad fra Rolf Nordheim som Hovedinstruktør i Hugin Fallskjermklubb. Dispensasjon innvilges med følgende begrensninger:
   1. Førstkommende elevkurs eksamineres av en instruktør-I med gyldig lissens. Rap. tilFK
   2. Rapport om klubbens planlagte virksomhet sendes FK
   3. Disp for vannhopp og C-kurs gjelder frem til dato for neste C-kurs

4. Fagkomiteen bemyndiger E.J.Ness og F.O.Gaasøy til å signere som I-1 uavhengi av sertifikater inntil 31.12.81

5. Spalte i Fritt-Fall: Fagkomitespalte opprettes i Fritt-Fall. Fk-referatene bør tas med in extenso i spalten, eventuelt med redaksjonelle tillegg og kommentarer.

6. Medisinsk konsulent-legekort - kritikken fra HI-møtet. Det ble referert saker som er behandlet eller under behandling av F/NLFs medisinske konsulent. Fagkomiteen er meget fornøyd med legeordningen slik den utvikler seg. Noen få leger har avslått å utføre undersøkelsen pga manglende utstyr, men FK anser ikke dette som argument godt nok til å endre ordningen da det kun dreier seg om en undersøkelse før fylte 40 år.

7. Disp. bemanningsbåt Grønnøra, Snåsa, brev fra NTH FSK av 28.2.81. NTH søker om disp fra bestemmelsene om bemanning av redningsbåt for hopping på Snåsa i form av utvidelse av Rinnleiret dispensasjonen. Søknaden AVSLÅS på bakgrunn av siste års ulykke. Når det gjelder Rinnleiret, må redningsbåt-forholdene tas opp på nytt med FK når hopping der tas opp igj.

8. Elev piggy-back system. F/NLFs elevrigg som foreløpig er prøvet av HJS, sendes Stavanger FSK. Lofty Thomas bes om å sende over elevrigg "Jet Stream" til Stavanger for utprøving der sammen med Strong-riggen. Roar Frøiland forestår testhoppingen.

9. Søknad fra Oslo FSK om utprøving av Center Base Tie-systemet. Søknad om testhoppingen Center Base Tie-systemet sammen med Jet Stream (brev av 27.281) innvilges, forutsatt at gjennomføringen skjer etter den innleverte plan. Vdr kostnader, forutsettes at Oslo FSK selv betaler utstyret, mens Fagkomiteen vil bekoste hoppere, begrenset til 15 testhopp etter vanlige hopp-priser. Skriftlig rapport innsendes.

10. Hoppmesterkurs - revisjon. Kurset er under revisjon. HM-utsjekk foretas utover våren etter den foreliggende kursbok. Forslag til rettelser vil mottas av redaktøren Kjell Holmby til ny utgave. Venter at ny kursbok går i trykken til høsten. Man vedtok å trykke opp ytterligere 100 eks av nuværende utgave uten korreksjoner.

11. Pakkeinstruks - vingfallskjermer. Vil være ferdig til trykking før sommerferien.Red: Fullstendig oversikt over trykksaker som kan bestilles gjennom FFs redaksjon vil bli kunngjort i Fritt-Fall nr 2-81.

12. Typegodkjent utstyr. Liste over typegodkjente hovedskjermer, reserveskjermer og seletøysystemer lages og distribueres til alle klubber, materiellkontrollører og HI'er. Listen skal forstås slik at alt som ikke er på denne "godkjent-listen" ikke er tillatt anvendt i Norge og kan ikke registreres.

13. Håndtak. FK meddeler at alle typer plasthåndtak forbys brukt i Norge. Ved førstegangskontroll godkjennes ikke kunsstoffhåndtak i noe tilfelle fra 1.4.81. Eksisterende kunststoffhåndtak påbys utskiftet med metallhåndtak før 1.9.81. I mellomtiden innskjerper FK at alle plasthåndtak - kunststoffhåndtak skal kontrolleres nøye for hvert hopp for

med B- C- og D-sertifikater er spredt utover hele landet takket være at de er ferdige med sin utdannelse, og dermed er blitt beordret til Indre Trangvik og andre gudforlatte steder rundt polarsirkelen. Vi får bare ønske dem lykke til i sine nye jobber.
Som dere kanskje forstår er vi nærmest blitt en klubb på bar bakke. Tanken på å gi opp er meget nærliggende, men inntil Luftfartsverket kommer med en uttalelse vedrørende hopping på Kjevik er det et snev av håp hos de siste fallskjermentusiaster på Sørlandet. Det har jo sett mørkt ut tidligere. Så lenge vi har Ole er det håp. En deprimert hilsen fra C-306.

NY KLUBB: HUGIN FALLSKJERMKLUBB!

Som vel de aller fleste entusiaster har oppdaget så er det kommet en ny klubb til de allerede eksisterende fallskjermklubber i Norge!
HUGIN Fallskjermklubb, Tromsø, ble stifta den 19.januar 1981, like etter at hoppforbudet ble iverksatt. Så en noe trang start fikk vi.
Kurs 1/81 med 12 elever er avviklet, og takk til HI i Troms FSK, Arne Solem, som steppa inn før Rolf hadde fått orden på sine papirer. Alle elever fikk således tatt eksamen. Jomfruhopp planlagt 21. mars på Bardufoss sammen med Troms FSK.
Nå i oppstaringa sliter vi med kjente problemer. Flyavtale, hoppfelt, utstyr, økonomi, for å nevne noen stikkord. Men vi står på og er optimistiske alle som en. Det ser ut som om vi blir nødt til å hoppe på Bardufoss utover senvinteren og våren, da vi sannsynligvis ikke klarer å ordne et hoppfelt nærmere Tromsø.
I påsken satser vi alle på å få hoppe mest mulig på Evenes: Stort opplegg av Harstad FSK, som kan bli topp om været holder, og med blide fallskjermhoppere. Konsulenten var på besøk i februar i forbindelse med materiellkontrolløreksamen. Takk til deg JH for mye bra info og rådgivning i oppstartfasen, inspirasjon til å jobbe videre, motivering over hele linja. SKIKKELIG! Takk.
Klubben har pr. dato (feb-81) 20 medlemmer, fordelt fra line til 15 sek ff, samt en med C-sert og I-2 lissens. Mye "ferskt" altså, men med masser av godt humør og gå på iver! Hilsen fra Tromsø: Bjørn Figenschou, Formann i Hugin FSK. Klubbens adresse: HUGIN FSK. v/Nils Martin Hanken, Dramsvn.201, IBG, 9000 Tromsø.
Red: Gratulerer med ny klubb HUGIN. De fleste av oss har vel hørt om HUGIN og MUNIN, Odins to svarte ravner. Det skulle vel være lett å finne et godt klubbmerke med en slik familietilknyttning.....

Det gjelder Fritt Fall 1981

Husk anmodningen fra Styret i F/NLF: At dere lar abonnement på Fritt-Fall inngå i kursavgiften for elever. Dette har alt å si for bladets økonomi.

KUNNGJØRINGER

KØBENHAVNS FALDSKÆRMSKLUBB
INNBYR TIL LAGPRESISJON
23 - 24. MAI 1981 PÅ
MARIBO FLYVEPLADS, HØJBYGARD.

DISIPLIN:
LAGPRESISJON FOR KLUBBLAG OVER 6 RUNDER, MINIMUM 3 RUNDER FOR 4-MANNS LAG. VIDERE VIL DET UT I FRA LAGPRESISJONSRESULTATENE BLI KÅRET DE 3 INDIVIDUELT BESTE PLASSERTE HOPPERE.

ØKONOMI:
KR. 148,- PR. LAG PR. RUNDE

KRAV:
FAI-LISSENS SAMT B-SERTIFIKAT.

PROGRAM:
23. MAI KL. 0900: BRIEFING OG LODDTREKKNING, KL. 1000: START PÅ KONKURRANSE.

PÅMELDING:
SKRIFTLIG PÅMELDING, EVNTUELT PR TELEFON TIL: FLEMMING L. OLSEN
MØLLEHUSENE 1, 3650 ØLSTYKKE.
TELF: 02-175075

PÅMELDING SNAREST OG SENEST 18.MAI 1981.

OVERNATTING: HOS DANSKE JENTER, ELLER MEDBRINGENDE SELV SOVEPOSE ELLER LIGNENDE. OGSÅ MULIGHET FOR CAMPING.

TIL ALLE KLUBBER: HJELP TIL SÆROPPGAVE VED NTH.

I FORBINDELSE MED EN HOVEDOPPGAVE VED NTH ER DET PLANLAGT EN SPØRRESKJEMA-UNDERSØKELSE BLANT FOLK SOM GÅR PÅ FALLSKJERMKURS OG BLANT ELEVER. FOR Å KUNNE KOORDINERE DENNE UNDERSØKELSEN TRENGER JEG HJELP FRA LANDETS FALL-SKJERMKLUBBER. FORMÅLET MED UNDERSØKELSEN ER I FØRSTE REKKE Å FINNE UT HVORFOR SÅ MANGE ELEVER SLUTTER Å HOPPE ETTER NOEN FÅ HOPP.
HVIS DETTE LYKKES, VIL VI KUNNE SETTE INN RESSURSER FOR Å FREMME SPORTEN VÅR PÅ EN MER EFFEKTIV MÅTE.
DERFOR, INSTRUKTØRER OG KLUBBSTYRER, VILLE JEG VÆRE MEGET TAKKNEMLIG OM

reksjon av teknikk. Random er ingenting annet å "slippe" litt her og litt der, og sving litt her og litt der. Vi gjør det slik at vi velger det virkelige hopp, og gjør det om og om igjen.

JHJ: Hva med å fly ut første-figurene? Dette prinsipp følger de beste amerikanske lag.

M.Z: Jeg er ikke ubetinget enig. Vi flyr ut mellomfigurer. Du vet aldri hva som skjer og kreves i løpet av en konkurranse. Ideen er å være i stand til å skifte noe i en utflyving i løpet av en konkurranse. Stikkord er her: skifte av flymaskiner.

JHJ: Hva med grep kontra markering av grep?

M.Z: RW-4 på toppnivå tillater ikke annet samtidig markering av grep, "toutch and go", og så videre....

JHJ: Til slutt Mike, noen generelle betraktninger om RW?

M.Z: I RW synder du mot en av to prinsipper når du ikke gjør det som er ventet: 1.Utførelse, 2.Disiplin. På en "debrief" snakker man ikke om mer.

F/NLF Konsulent-kommentar til intervjuet: Dette intervjuet ligger på et høyt RW messig nivå. Om du som representant for den jevne hopper ikke klarer å følge alle tanker, så skal du vite at de mest erfarne hopperne i din klubb vil kunne tilføre deg noen av disse ideer etterhvert som du får mer egenerfaring.
Disse ideer bryter ofte med det som er vanlig blant hoppere og topplag i f.eks. USA, men er i større grad på bølgelengde med de grunnideer som råder innenfor dagens idrettspsykologi.
På mine reiser rundt om i klubbene vil jeg, der det ønskes seminar i RW, utdype disse ideer videre, samtidig som begreper som øyekontakt og non-kontakt flyging settes inn i denne sammenheng.

GLIMT FRA ÅRSMØTET I MARS:

VILL OG STØYENDE DISKUSJON MELLOM EN SEILFLYGER OG EN HANGLIDERFLYGER NATTERSTID PÅ ET HOTELLROM UNDER SISTE ÅRS-MØTE. TORE JOHANSEN FORSØKER Å FÅ BLUND PÅ ØYNENE I ROMMET VED SIDEN AV, MEN FORGJEVES. SÅ KLASKES EN NEVE I VEGGEN:

"HOLD KJEFT, DERE HOPPER IKKE FALLSKJERM NOEN AV DERE. KOM DERE I SENG!!!"

Det er nok med to freske hoppere for å kjøre god RW. Dette bevises her ved kasserer Terje Haugland og formann Leif Halland, Bergen FSK. Begge foreviget av Jens Henrik Johnsen.

GLIMT FRA ZEPHYRHILLS

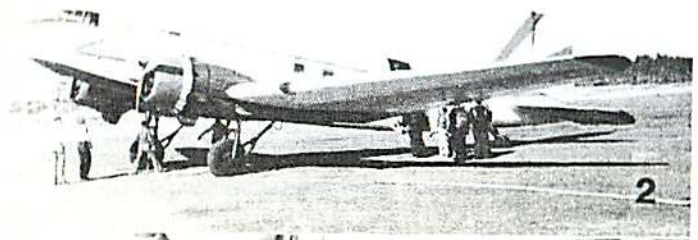

tekst og foto
JH Johnsen

Som de fleste vet så skal årets VM i RW arrangeres i Florida, nærmere bestemt på Zephyrhills hoppfelt-et. Vår fagkonsulent har nettopp vært der og viser her noen små glimt fra turen.

Bilde 1: Z-Hills sett fra lufta. De beskjedne "brakkene" er det som huser verdensberømte Z-hills. Til hoppfly er Hoopers egne 40-Tango, samt en annen DC-3, Sky Twin, er på stedet i beredskap. Om ikke det er nok så er en tredje DC-3 i beredskap i Oraldo Den heter Mr Douglas, alias 29-Hotel. Tilslutt er en fjerde DC-3 stund-om på Z-hills, den heter Southern Cross.
Til elevhopping har Jim Hooper en Cessna 196, som bruker 8-10 minutter til 11000 ft.

Bilde 2: Hoppflyet 40-Tango på plass. Når vi en gang i fremtiden skal lage et fallskjermhistor-isk museum så vil dette

TV håller kurs i fallskärmshopp

□ Hur känns det att hoppa fallskärm? Varför börjar man gå på kurs för att sedan kunna kasta sig ut från ett plan i luften? Vad tänker man på när man singlar ner mot marken?

Frågorna kring en av de sportgrenar som fascinerat nästan alla människor är många. I kvällens program klockan 22.00 i TV 2 "Fallskärm – inte bara att hoppa" lovar producenten Kjell Kjellman att ge svar på de allra flesta frågorna.

– Jag tror att nästan alla människor funderat på hur det skulle kännas att hoppa fallskärm. Om man skulle våga. Det är därför vi gjort ett program om det, säger han.

Filmteamet har följt en kurs i fallskärmshopp i Norrköping, och vi får vara med helt från början då eleverna kommer för första gången, och till och med deras första hopp. Kursen var en månad lång, och alldeles särskilt kommer vi att få veta hur två av eleverna tyckt och tänkt. Det är Helen Lindström och Evaa Larsson som berättar. Evaa Larsson var dessutom yngst på kursen, 16 år.

□ Måste fyllt 16 år

Men just när det gäller fallskärmshopp har åldern inte så stor betydelse. Visserligen skall man ha fyllt 16 år – men någon gräns uppåt finns inte, och med jämna mellanrum är det 50-åringar som plötsligt gör sitt första hopp. Att hoppa fallskärm är heller ingen utpräglat manlig sport – andelen kvinnor som hoppar har blivit allt större genom åren.

I den aktuella kursen, den vi får se i TV, är de flesta i åldern 20–25 år. Den kursen kostade 1 000 kronor, och varje hopp efter det 45 kronor. Man måste hoppa minst en gång i veckan efter avslutad kurs för att hålla sporten levande.

– Det är ett fascinerande ämne, kommenterar Kjell Kjellman det program han gjort.

Han säger också att kvällens en-timmes program helt enkelt kom till därför att han trodde det skulle vara roligt för tittarna att se hur det går till.

– Och det blir svar på alla frågor i programmet, säger han.

□ TV-kvällen i övrigt

Innan kvällen avslutas med programmet om fallskärmshopp visar Ettan bland annat femte delen av "Hjältar och busar ur böckejnas bok". Denna gång har turen kommit till Simson som hade sin styrka i håret. Vi får se en dramatisering av den bibliska berättelsen om Simsons lockar, och om hans stora kärlek Delila för vilken han gjorde vad som helst. Programmet sänds klockan 20.00. Samtidigt visar Tvåan programmet "Kulturen lever" om bildkonstens situation i Sverige. Därefter följer klockan 21.00 allsång med Kjell Lönnå och kvällen avslutas med andra delen i serien "Oäktingen", klockan 21.45.

Luftsportsbyen Bodø

—Bodø blir jo mer og mer kjent for alle former luftsport som der bedrives.

—Hanggliderklubbens Midnattsol-cup er jo helt unik. Fallskjermklubben har høstet store triumfer både i inn- og utland, ballongklubben har gjort det samme og deltatt i Verdensmesterskap. Og hele virksomheten, radiocontrollklubben medregnet, som også gjør en flott jobb, har sitt utspring i Bodø Flyklubb, startet like etter krigen av bl.a. Ole Reistad som tidlig var klar over luftsportens betydning.

—Nå synes jeg Bodø kommune skulle gi alle denne fine og handlekraftige ungdommen en handsrekning for de skaper jo en flott PR for Bodø.

Kommunen burde gi klubbene støtte til etablering av luftsportsenter. Og gjerne få reist en moderne skulptur midt i byen, som minner om luftsporten her. Hvorfor ikke noe i rustfritt stål som midnattsolen kan spille i, sier vår begeistrede innringer.

Heldigvis så er ikke alle avis innlegg om fallskjermsporten negative. Sensasjonspreget ulykkerapportering må vi nok lære oss å leve med. Desto hyggeligere er det å lese innlegg som vist øverst på siden.

Bot etter fall

Hamar (NTB): En mann som falt 38 meter ned fra kornsiloen på Hamar i 1979, er ilagt en bot på 500 kroner av politiet. Mannen falt ned på en haug forskalingsmaterialer og ble utrolig nok bare lettere skadd. Boten skyldes at han ikke brukte sikkerhetsseler, slik arbeidsmiljøloven krever.

Også en arbeidskamerat som såvidt unngikk å falle ned, er bøtelagt med 400 kroner. Det var en forskaling som begynte å gli da ulykken skjedde, og monteringslederen har fått en bot på 1.000 kroner fordi forskalingen ikke var festet godt nok. Under arbeidet på siloen ble det også brukt en gutt under 18 år til nattarbeid, og for dette har anleggslederen fått en bot på 1.000 kroner og firmaet en bot på 10.000 kroner.

HER ER DØDSSTATISTIKKEN

Av ASGAUT NÆSS

Fallskjermhopping er en relativt ny sport i Norge. Siden starten i 1963 har det skjedd ti dødsulykker med fallskjerm. I de fleste tilfellene har årsaken vært feilfunksjon i skjermen. Et spesielt norskprodusert utløserhåndtak er nå totalforbudt. Her er dødsstatistikken:

- **31. mai 1973.** Jarlsberg — Årsaken var feilfunksjon på skjermen.
- **27. juni 1975.** Nærnestangen - hopperen landet i sjøen og druknet. Ingen utstyrsfeil.
- **3. april 1976.** Gardermoen — feilfunksjon, hopperen brukte feil nødprosedyre.
- **19. juni 1976.** Verdal — hopperen druknet, ingen utstyrsfeil.
- **27. august 1977.** Bardufoss — feilfunksjon i hovedskjerm, reserveskjerm utløste seg ikke. Årsak ukjent.
- **6. mai 1978.** Rygge — feilpakking (ingen parallell til lørdagens ulykke).
- **13. april 1980.** Femunden — hopper i skjerm kolliderte med hopper i fritt fall. Sistnevnte omkom.
- **10. juni 1980.** Snåsa — drukning, ingen utstyrsfeil.
- **2. november 1980.** Torp — defekt håndtak.
- **17. januar 1981.** Krøderen — feilpakking var årsaken.

Defekt håndtak var også årsaken da en hopper så vidt unngikk å omkomme ved Krøderen 3. januar 1981. Dette håndtaket ble forbudt allerede etter Torp-ulykken i november.

Siden starten i 1963 er det utført vel 150 000 hopp.

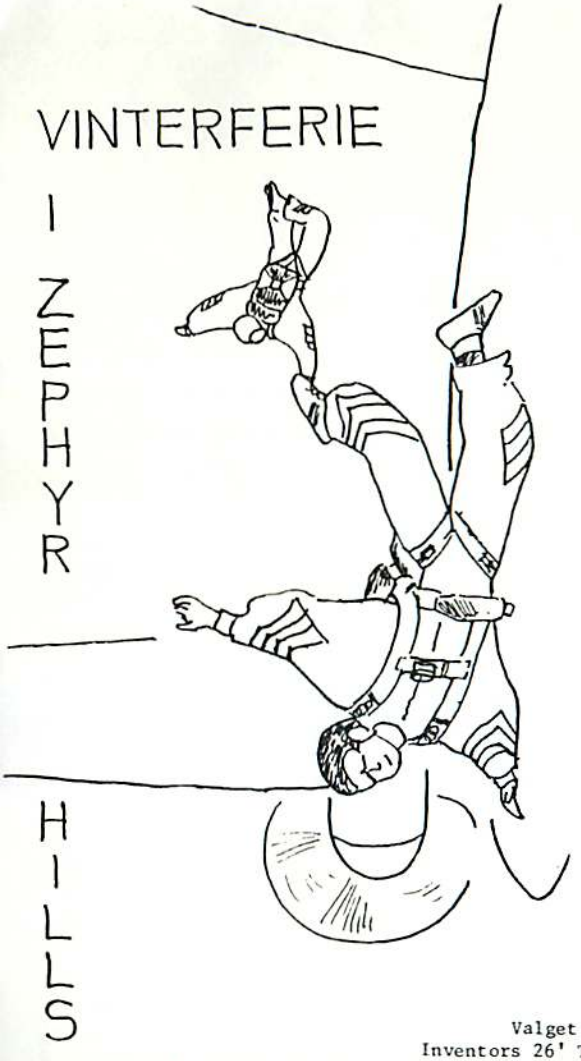

SAKSET FRA NTHFSKs UTMERKEDE MEDLEMSBLAD "LEKSIR POSTEN" NR.1 1981.

De første planene om en hoppferie i USA ble unnfanget på Moanesset en fin maidag i fjor vår. Været var til en forrandring ypperlig for sky-diving, masse folk på feltet og mye bra hopping. Bjørn og jeg satt og prata om at slik burde det egentlig være hver dag, og derfra var ikke veien lang til å begynne å diskutere mulighetene for et lengre opphold i Florida, nærmere bestemt Zephyr Hills.

Lørdag 19.10.80 skulle endelig planene bli realisert. Hard jobbing hele sommeren hadde satt Bjørn istand til å reise allerede en måned tidligere. Nå var omsider dagen kommet da jeg kunne dra etter.
Full av forventninger og med lommeboka stinn av amerikanske lommereisesjekker dro jeg fra Gardermoen om ettermiddagen.
Flyturen over dammen med Boeng 747 gikk greit. Filmen som ble vist var riktignok elendig, men selv ikke det forringer kvaliteten på god wiskey.
Med kraftig bakrus ble ventetiden i toll og imigrasjonskontrollen heller lang, men jeg kom da omsider gjennom og inn på nytt fly som skulle til Tampa.
Med godt håp om å greie første løft søndag morgen, tok jeg drosje de siste 50km fra Tampa til Z-hills.
Etter en meget varm natt i medbrakt telt, traff jeg Bjørn søndag morgen. Med god hjelp fra ham fikk jeg så lånt meg komplett utstyr fra Jump Shack, og kort tid etter satt vi i DC-3en. Slett ikke verst å dra fra Gardermoen lørdag ettermiddag og greie første løft iZ-hills søndag morgen!

Mandag morgen ble avsatt til kjøp av nytt utstyr. Bjørn ble naturligvis med for å hjelpe meg å finne de rette fargene....
Valget falt på en Racer, Pegasus, og Para Inventors 26' Trivent reserve. Racern hadde 20 hopp bak seg og jeg fikk dermed 800,- i avslag fra nypris. Ellers var både hoved og reserveskjermen ny. Pegasus er uten tvil en av de mest populære skjermene for tiden. Dette skyldes nok både de pene åpningene og landingene, samt at den både pakker og veier mindre enn de fleste andre skjermer på markede.
Den faste flyparken på Z-hills består for tiden av en DC-3 og en Cessna-195. I tillegg står en leid DC-3 som reserve i tillfelle feil med feltet egen, eller at det blir nok folk til å fylle opp 2 DC-3. Cessnaen blir stort sett brukt til elevhopping, men kan også brukes til RW-hopping. Den tar 5 hoppere, og med en 10 sylinder stjernemotor klatrer den ca 1000 ft/Min Hopp-prisene er ikke så ulike de norske. $12 til 12500 ft. Elevkurs koster for tiden $85, og arrangeres stort sett hver helg. Linehopp koster $19, men da er også pakking av skjerm inkludert. Både automatisk åpner på reserven og kort kurs muliggjør en rask progresjon, så en tur til USA bør være noe å tenke på også for elever som har lyst til å bli sky-diver på kort tid.

Den daglige hoppingen ble stort sett organisert av feltets instruktører. Sjefsinstruktør var Jerry Bird. Tilsammen var det ca 10 instruktører, deriblant norske Kal Arneberg. Instruktør-

hvor maljene er for nære hverandre. Avstanden mellom maljene bør være 10 cm. Alle nye Strong Lopos har forlenget maljeavstand.

ANGÅENDE PAKKING AV WONDERHOG RESERVE:

Etter å pratet med Bill Booth anbefaler han på det sterkeste å bruke loopen på reserven. Brukes den er muligheten for hestesko og BH sterkt redusert. Da må piloten ha fanget luft før containeren åpnes. Følg manualen nøye på hvordan pilotbånd skal brettes før det puttes gjennom loopen.

PIONERS NYE 20 FTs TRICONICAL RESERVE:

Jeg var tilstede da de fleste av disse drop-testene ble gjort på skjermen. I Deland ble synkhastigheten målt til 20,7 fot pr sekund. For å få en reserve godkjent TSO, så må synkhastigheten ikke overskride 21 fot pr sekund. Så denne reserven er på grensen. Dummyloaden veiede 170 lbs. En annen ting med denne skjermen er at det er brukt kevlar binding tape rundt skjermen. De bra tingene med Kevlar er at den er mye sterkere enn vanlig bindingtape og at den veier mye mindre. En annen god ting er at den ikke brenner, og brenner heller ikke nylon (lav friksjonskoeffisient). Så mulighetene for brannsår elimineres nesten helt. Svakheten er imidlertid at den har så å si null strekkevne. Den mangler altså elastisitet. Dette betyr at materialet i skjermen belastes mye mere, og mulighetene for utblåste paneler er større. En bør altså tenke seg nøye om før en godkjenner denne skjermen!

ELEVUTSTYRET I NORGE:

Elevutstyrot i Norge er gammeldags og lite tilfredsstillende sikkerhetsmessig etter min mening. Mulighetene for at noe galt kan skje er for store. Etter å ha pratet med en instruktør fra Nethravon Parachute center om deres elevutstyr, ble jeg meget interssert. De bruker en aeroconical skjerm laget av GQ SOM HOVEDSKJERM: alle styreåpninger er dekket av mesh, og formen på skjermen er veldig konisk. Dette eliminerer muligheten for en feilfunksjon samt at kalotten ikke kan vrenge seg i åpningen. For staticline bruker de bag, hvor linen er festet til bagen. Så en streamermulighet er sterkt redusert. For fritt fall har de laget en spesiell diaper. Containeren er en-pins. De har meget bra resultater å vise til fra dette utstyret! For opplysninger angående utstyret,kontakt: GQ Parachutes, Godalming, Surrey. og for instruktør uttalelser, kontakt: Sgt. Pete Lambson, R-CDO Comp., R.M.Poole, Hamworthy, Dorset, UK.
Håper at disse innputtene kan være med og skape debatt om bedre og sikkrere hopping. Blue sky...Kal Amund Arneberg.

Til Red B.D.Lyng Andenes 9/2-81

Må bare skrive for å få ut av meg noe som ligger meg på hjertet. Det er ikke sikkert at det har noe for seg da jeg ikke kommer med noe forslag til et "spesielt opplæringsprogram for reservefallskjerm-pakkere", men jeg må få si min mening. Det går i korthet ut på at reserveskjermpakking

HESTESKO

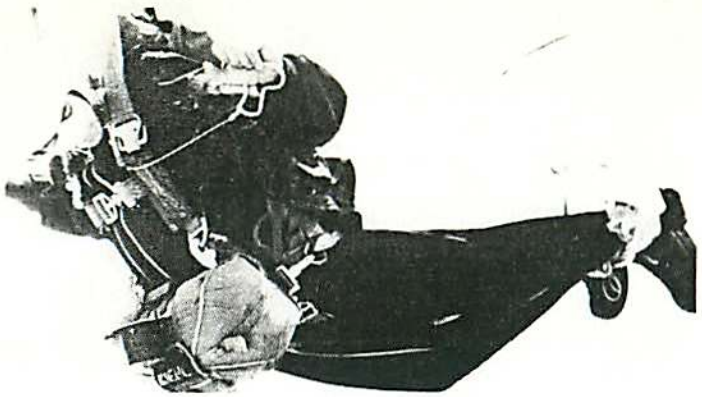

Denne feilfunksjonen får vi når pilotskjerm eller toppen på kalotten hekter seg opp i hopperen, f.eks i beina. Dermed vil snorer og kalott danne en stor bue over hopperen i fritt fall. Noen ganger kan vi frigjøre en hestesko feilfunksjon ved å sparke med beina. Men pass på tiden! Du har stor gjennomsynk. Ett par hurtige forsøk og så rett inn og trekk reserven. Fig 3 over viser hvordan pilotskjermen kan henge seg opp.

BH-DELVIS VRENGT KALOTT

BH-feilfunksjon oppstår bl.a. når en del av kalotten nært periferibåndet blir tvunget ut mellom snorer som vist i tegningene under. Vi får en del-

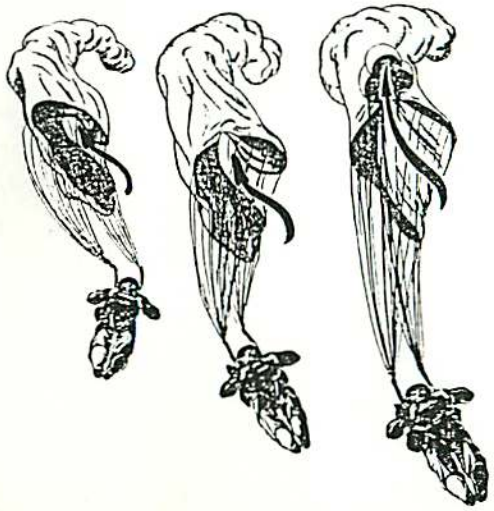

han skal jo ha føde i løpet av dagen? Vel, tilbake til kvinnens muligheter. Når vi etter mye orging endelig er på plass i flyet så tenker vi på om ungene har fått seg mat, om de har varmt nok tøy osv.... da er det ikke lett å få plass til mere enn det helt fallskjermelementære. Vi må ha en større hjerne for å få plass til RW under hjelmen. En annen ting er det at det blir snakket så mye hvis en mamma kan gjøre noe så farlig, mens en fembarns pappa kan bare hoppe så mye han vil. Helt naturlig det ???!
For min del har det vært nok av onkler ute på feltet som har utført en glimrende bakkeservice. Men jeg tror at det er på dette feltet vi allikevel beklageligvis ikke blir lik gutta. Jeg har en følelse av at det er dette som setter en stopper for noen videre kariere innen sporten. Vi rusler vel heller hjem og baker noen kaker..... Hilsen Gunn, B-421.

HVA MED EN "GRATIS" TUR TIL Z-HILLS UNDER RW-VM

Du leste ikke feil. For den nette sum av kr. 50,- har du og alle andre fallskjerminteresserte nordmenn sjangsen til å vinne en tur til Z-Hills høsten 1981.....
Lotteriet er satt i gang av PARASUPPORT for å skaffe midler til Norske landslag i sesongen 1981. Overskuddet av lotteriet vil i sin helhet tilfalle de norske landslagsdeltakere. Som de fleste hvet får representasjonshopperne våre kun dekket påmeldingsavgiften ved deltakelse i VM og Nordisk. Reisen må de med andre ord betale selv. Derfor må hele fallskjermnorge stå bak og gi dem all mulig støtte. De er tross alt vårt ansikt utad.
Så til de harde fakta: For at det skal bli noe overskudd må vi selge mellom 150 og 200 lodd. Når vi så vet at det er over 1000 medlemmer i norske fallskjermklubber så bør det ikke være noe problem. La det ikke være noen sovepute for deg, men kjøp et lodd eller flere så snart som mulig. Alle som deltar i lotteriet vil få et synlig bevis på at de støtter landslagene i 1981. Det er en patch med emblemet for VM-81 som motiv.
Tidspunktet for VM er 9-18 oktober. Når du planlegger ferien din så ha VM i bakhodet.... Du kan være den heldige vinner. Har du lyst til å hoppe under oppholdet så er det et eget hoppfelt for besøkende like ved VM arenaen. Dersom det ikke passer å reise i 81 så vil det bli mulig å utsette turen til 82. Hel opplegget er avhengi av at du og andre hoppere kjøper lodd. La det bli en æresak å være ParaSupporter i 1981!!!
Send 50,- kr pr lodd til: Postgiro 5 75 89 33 ParaSupport, Box 15, 2151 Årnes.

NOK EN KLUBB STARTET!

ALTA FALLSKJERMKLUBB

Brødrene Mjøen fra Elvebakken har gjort det vi alle regnet med de skulle: de har stiftet fallskjermklubb i nord. Alta FSK, heter klubben som vi i fremtiden nok vil høre mye om. Fødselsdag 28 februar 1981.
Til høyre nyvalgt formann Stein Mjøen.

Feilfunksjoner

AV DAN POYNTER

THIS ARTICLE IS NUMBER **12** OF A STUDENT SERIES

Vi fortsetter her med Dan Poynter's elev-serie av artikler om fallskjermhopping. Det er faktisk på tredje året og vel så det vi har holdt på, og tiden er snart inne til å begynne med nr 1. og kjøre det hele om igjen. Vi tar gjerne imot ønsker fra elevene våre.....
Dan Poynter er som de fleste vet en av amerikas mest kjente fallskjerminstruktører og skribenter.

En delvis feilfunksjon, der f.eks. kalotten forlater kotaineren uten å åpne seg helt, kan forårsake store eller små gjennomsynkninger alt ettersom hvor mye av kalotten som er bærende. En annen viktig betraktning er at du kan henge under en delvis feilfunksjonert kalott ganske stabilt, eller du kan oppleve en kraftig spinn.
De aller fleste delvise feilfunsjoner vi her beskriver skyldes feilpakking eller kropsustabilitet i trekk-øyeblikket.
Her i Norge takler vi overnevnte feilfunksjoner på to måter: enten gjennomfører vi cutaway, eller så takler vi problemet manuelt ved å aktivere reserven etter bestemte regler.
Cutaway-prosedyren er den enkleste da den kun har en prinsippiell utførelse. Men du må pr. idag ha oppfylt to krav før du gjennomfører cutaway: du må ha passert et visst nivå rent hoppteknisk, og du må være utstyrt med kvikklåser som er beregnet på cutaway. Våre ferskeste elever må således bassere seg på en manuell kontrollert aktivering av reserven mens de fremdeles henger under en delvis feilfunksjonert hovedskjerm.

I våre dager arbeides det her i Norge med en ny type elev-rigg bassert på tandem-prinsippet der både hovedskjerm og reserven bæres på ryggen. Denne elevriggen er konstruert slik at cutaway og åpning av reserven så å si skjer samtidig. En feilfunksjon vil således kun fordre ett grep av eleven, og ikke flere slik som tilfellet er idag med våre gamle elevrigger....red.

TVINN PÅ LINENE

Tvinn på linene er så vanlig og som regel så lett å takle at det så vidt kvalifiserer som delvis feilfunksjon. Med det samme skjermen åpner, oppdager du at det er vanskelig å rette opp hodet. Pga av tvinn på linene går løftestroppene sammen like over nakken din og presser hodet fremover. Da skal du ganske enkelt ta tak i løftestroppene og tvinge dem fra hverandre for dermed å elemenere snortvinn. Deretter foretar du kalottkontroll!!

NM I NORDISK PARASKI 1981

Årets NM i paraski fikk en suveren vinner i Asbjørn Volden, HJS. Nok en gang skulle vi få oppleve at HJS tar førsteplass i både individuell og lag. Dermed har skolen fått full pott, noe som gleder oss stort. Vi ser nemlig store sivile fordeler ved at HJS involverer seg og markerer seg innen sivil fallskjermsport.

Asbjørn er forøvrig ingen ukjent figur blant hoppentusiastene og vi gratulerer!
Gratulasjonene går også til Norgesmestrene i lag: Halvor Hagen, Rune Hultgren og Asbjørn.

Vinneren Asbjørn, kunne desverre ikke dra til Nordisk i Finland... Foto: Jens H.J

Resultater - Individuelt - Sammenlagt:

1.	Volden, A	HJS	5
2.	Puttekås, H	GRENLAND	10
3.	Hultgren, R	HJS	41
4.	Augestad,T	A&B	45
5.	LINDQUIST,E	GRENLAND	89
6.	HESTMANN,G	NTH	113
7.	HAGEN,H	HJS	180
8.	GAUPSET,JA	NTH	200
9.	AASHEIM,L	PEGASUS	202
10.	HEEN,K	A&B	202
11.	MOE,VENKE	NTH	241
12.	LIANE,K	GRENLAND	269
13.	ANDREASSEN,R	A&B	325
14.	BØE,B	NTH	338
15.	HOVDA,R	OFSK	340
16.	HELGESEN,J	PEGASUS	458
17.	HOLTER,T	PEGASUS	512
18.	FRYDENLUND	OFSK	685
19.	ENGEBREKTSEN	OFSK	685

Resultater lag:

1.	HJS
2.	ASKER & BÆRUM
3.	GRENLAND
4.	NTH
5.	PEGASUS
6.	OFSK

Resulater langrenn:

1.	Volden	29,18
2.	Gaupset	29,40
3.	Puttekås	31,05
4.	Hultgren	32,03
5.	Lindquist	32,36
6.	Augestad	32,59
7.	Bøe	33,39
8.	Hestmann	33,44
9.	Heen	34,14
10.	Andreassen	34,17
11.	AAsheim	34,59
12.	Hagen	36,13
13.	Liane	38,59
14.	Hovda	39,24
15.	Moe	47,29
16.	Holter	50,07
17.	Helgesen	55,48
18.	Engebrektsen	59,58
19.	Frydenlund	101,28

Resultater hopp:

1.	Puttekås	0,43	(4 hopp)
2.	Volden	0,44	
3.	Augestad	0,96	
4.	Moe	0,99	
5.	Hultgren	1,74	
6.	Hagen	2,48	
7.	Hestmann	2,86	
8.	Lindquist	4,41	
9.	Aasheim	4,63	
10.	Liane	4,93	
11.	Heen	5,47	
12.	Hovda	8,52	
13.	Helgesen	11,36	
14.	Gaupset	12,35	
15.	Andreassen	13,75	
16.	Holter	13,99	
17.	Bøe	21,99	
18.	Frydenlund	26,26	
19.	Engebrektsen	35,35	

REDAKSJONELT

Et nytt årsmøte er gjennomført og jeg konstaterer med lettelse gjenvalg tredje året på rad av Torolf Paulshus som formann. Torolfs ledertid har vært fremtidsbevisst. Uten å nevne opp alle nyvindinger og forbedringer innen F/NLF de siste 2 år er det nok å stoppe opp ved etableringen av et anleggsutvalg. Dette utvalget, bestående av Ståle Bjelland, Tor Pedersen og Kjell Olsen, har arbeidet effektivt og kunne på årsmøtet fremlegge følgende påstand:"F/NLF har fått sitt første riks-hoopsenter!" De nødvendige detaljavtaler er selvsagt enda ikke underskrevet, men alt tyder på at denne vår hjertesak er brakt vel i havn. Bedre nyheter kunne vi vel ikke få idet vi så smått hopper oss inn i det nye hoppåret 1981!

Med bakgrunn i ulykken på Krøderen den 17. januar i år ble all sivil fallskjermhopping bordret opphørt inntil videre av Fagkomiteen F/NLF. Årsak: at vi, de voksne erfarne hoppere, ikke har vært ansvarsbevisste nok og levd opp til vårt vel gjennomarbeidet regelverk! Det gjorde godt med denne tenkepausen.Det er ingen vei tilbake nå: det må reageres hardt ovenfor enhver hopper som bryter regelverket. Denne apatiske basillen, som gjør oss så motvillig mot å være påpasselig og ansvarsbevisst, er visst smittsom. Våre svenske hoppvenner har også funnet tiden moden til å innføre hoppforbud gjeldende inntil videre! Symptomene har vært de samme.....

Til slutt noen ord om Fritt-Fall. Jeg erkjenner nå at våre abonnenter er tålmodige mennesker som finner seg i forsinkelser. Jeg vil nok en gang forsikre at vi skal ha ut 4 blad i året om enn forsinket. Jeg satser eller å på å holde ut til slutten av 82, dvs ialt 10 årgang.

OMSLAGSBILDE: Vår siste Norgesmester i individuell presisjon, Tore Johansen, HA-G-L FSK, knaller inn en dead center under NM. Foto: Jens Henrik Johnsen

ANNONSEPRISER: Annonser settes inn etter følgende priser: Helside kr.200,- Halvside kr.125,- og kvartside vil koste kr 75,-. Minste ordinære annonse blir 1/8 side til kr.45,- Private små annonser, f.eks. "Brukt PC til salgs", vil koste kr.10,-. Samtlige priser gjelder fra side 4 til nest siste side.

ARTIKLER I FRITT-FALL er ikke nødvendigvis i samsvar med redaktørens mening. Ettertrykk tillates fritt så fremt ikke annet er påpekt

NESTE "FRITT-FALL":

KOMMER FORHÅPENTLIGVIS I MIDTEN AV JULI 1981
STOFF MÅ (BØR) VÆRE RED I HENDE SENEST 20 JUNI

Når du skal bestille et abonnement på Fritt-Fall så send inn en postgiroblankett og SRIV NAVN OG ADRESSE TYDELIG! Bruk ikke bankgiro!

I REDAKSJONEN:

Redaktør: Bernard Duncan Lyng
Distribusjon: Ingebjørg Lyng
Fototekn: Liss Wenzell

TIL SALGS **TIL SALGS**

GODT UTSTYR TIL SALGS:
SELETØY: SST PROD ÅR 1974
HOVEDSKJERM STRATOSTAR 150 HOPP
PROD.ÅR 1974, OG RESERVESKJERM
STRONG LOPO, PROD.ÅR 1978
HENVENDELSE: ØYSTEIN GYRING
HØVEDSMANNSVEIEN 24, 4020 BUØY.
TELF: 04-575722 FRA 0700 TIL 1530

WONDERHOG II, Blue,black trim, STRATO CLOUD LIGHT (helioscolour), NATIONAL 26 fots LOPO, 100 hopp, selges.
Henvendelse: OLE BAALSRUD,
ROSENBORGGT 3, OSLO 3.
eller beskjed telef: 02-149735

WONDERHOG II, rød, 3-rings
STRONG LOPO, blå og hvit
STRATOSTAR, rød, sort og gul ca 250hpp
RW-dress + høydemåler og bærebag
selges.
Henv: JOHN-ARILD MONSEN, 2770 JAREN
Telf: Jobb 02-197668.
Telf priv: 060-34340.

Som ny strato-star og T-10 styrbar reserve i Starlite Tandem Seletøy, blå med gul trimming, selges billig. Telf: 04-576100 apparat 194 (08-1600) og mobil(04) 097-21956 etter kl 1600.

PC MK-I, farge Merry Widdow, 100 hopp, Super Pro Seletøy, reserve navy conical, selges. Henvendelse: Bjørnar Ervik, Casper Lunds vei 2A, 7078 Saupstad.

Piggy-back, gul-sort, 26 fots conical reserve, samt PC MK-I, sort,rød, selges meget billig!
Komplett B-4 rigg med PC, rød,hv,blå selges også billig!
Henvendelse: Erik Svendsen, Rygge flystasjon. Telf jobb: 032-53520 linje 150.

TIL SALGS: TOP SECRET RIG, 25 hopp, STRATO FLYER, Rød,hvit,blå, 150 hopp Strong Lopo, selges billig!
Henvendelse: TOR GUNDERSEN
Telf jobb 02-689960.

SELGES: CRIS THOMAS SLIPSTREAM RIG, Hand deployed. med Para-Foil, 7-cellers hovedskjerm, R3 kalottkvikklåser, samt 24 fots army reserve. Alt selges komplett for 4500,-kr!
Henvend: HALVOR SNELLINGEN
Lykkestien 1B, 7050 Charlottenlund
Telf 075-15254

Til salgs: US Papillon, 140 hopp, i meget god stand, gul og blå, komplett med strømpe, hot-dog pilot, minisystem kontainer og seletøy med R-3 utløsere.
Pris kun kr. 1600,- !!!
Henv: K.Ørmen Johnsen, Underlia 45A 3000 Drammen.

Handburg-rig, ubetydlig brukt m/Strato-Star ca 200 hopp og 26 fts Strong Lopo reserve til salgs meget rimelig grunnet utenlandsstudier. Komplett kr 5000,-
Henv: Rolf Aune, Skoltenstien 15, 9400 Harstad. Telf 082-64998